

Richtlijn verslaggeving KNVB modelstaten

Inhoud

Hoofdstuk 1: Inleiding	4
Doelstelling	4
Procedures.....	4
Hoofdstuk 2: Conceptueel raamwerk	5
Hoofdstuk 3: Algemene grondslagen	7
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	7
Licentiehouders (juridische structuur en (wijzigingen in) consolidatiekring)	8
Transacties met verbonden partijen	11
Stelselwijzigingen, schattingswijzigingen en fouterstel	11
Gebeurtenissen na balansdatum	12
Hoofdstuk 4: Financiële verslaggeving	13
Indeling van de jaarrekening.....	13
Afwijkingen tussen jaarrekening en KNVB modelstaten	13
Immateriële vaste activa	14
Materiële vaste activa	18
Leasing	18
Financiële vaste activa	19
Vorderingen	19
Weerstandvermogen.....	20
Voorzieningen	21
Schulden	22
Winst- en verliesrekening	23
Belastingen	25
Resultaat deelneming en aandeel derden in resultaat	25
Hoofdstuk 5: Toelichting en overige gegevens	26
Niet in de balans opgenomen verplichtingen, activa en regelingen	26
Verbonden partijen	26
Betalingen aan 'agents/intermediars'	26
Kasstroomoverzicht	26
Bestuursverslag	27
Hoofdstuk 6: Begroting (F.03)	28
Hoofdstuk 7: Prognose (F.01b)	33
Hoofdstuk 8: Halfjaarcijfers (F.02).....	38
SLOTBEPALING	38
Appendices.....	40
Appendix 1: KNVB richtlijnen versus algemene wet- en regelgeving.....	40

Appendix 2: Minimale onderverdeling balans, winst- en verliesrekening en kasstroomoverzicht.....	47
Appendix 3: Voorbeeld onderwerpen bestuursverslag.....	49
Appendix 4: Verslaggeving specifieke kosten en opbrengsten en toerekening aan periodes	51
Appendix 5: Voorbeeld toelichting jaarstukken.....	53
Appendix 6: Voorbeeld toelichting begroting.....	53
Appendix 7: Voorbeeld toelichting prognose.....	53
Appendix 8: Voorbeeld toelichting halfjaarcijfers.....	53
Appendix 9: Handleiding rubricering KNVB modelstaten	53

HOOFDSTUK 1: INLEIDING

Doelstelling

Deze paragraaf geeft aan wat de doelstelling binnen het licentiesysteem is van de Richtlijn verslaggeving KNVB modelstaten, zoals deze is uitgevaardigd door het bestuur betaald voetbal.

De licentiehouder is verplicht om op de in artikel 6 lid 6 van het Licentiereglement Betaald Voetbal (hierna: Licentiereglement) genoemde rapportagemomenten aan de licentiecommissie te rapporteren. De rapportages moeten worden opgesteld en ingediend volgens de bepalingen in deze richtlijn.

Teneinde een relatieve vergelijking te kunnen maken tussen licentiehouders onderling, op vergelijkbare basis (presentatie en waardering), en teneinde een juiste werking van het zogenaamd 'financieel ratingsysteem' (FRS) te waarborgen, zijn voor ieder (volgens artikel 6 lid 6 van het Licentiereglement) aangeduid rapportagemoment (zijnde jaarstukken/prognose, halfjaarcijfers en begroting) specifieke modellen – "modelstaten" – voorgeschreven. De waardering van de financiële positie door middel van het financieel ratingsysteem vindt één keer per seizoen plaats op basis van rapportagemoment 1. Deze waardering bepalen in hoeverre een licentiehouder een plan van aanpak moet indienen.

Naast de financiële rapportages die moeten worden ingediend op de rapportagemomenten (zoals deze zijn voorgeschreven volgens licentie-eisen F.01, F.02 en F.03), worden op additionele momenten (bijvoorbeeld aanvraag UEFA-licentie) en in andere vormen (bijvoorbeeld plan van aanpak) rapportages verplicht gesteld.

Overeenkomstig artikel 6 lid 5 van het Licentiereglement moeten documenten die door de licentiehouder worden ingediend, ondertekend zijn door een functionaris die bevoegd is de licentiehouder te vertegenwoordigen. Die bevoegdheid dient te blijken uit een uittreksel van de Kamer van Koophandel.

Procedures

Volgens artikel 6 lid 6 van het Licentiereglement dient een licentiehouder:

- a. jaarlijks **uiterlijk op 15 oktober**¹ indien de licentiehouder alsdan uitkomt in de eredivisie of **uiterlijk op 1 november** indien de licentiehouder alsdan uitkomt in de eerste divisie de jaarstukken over het daaraan voorafgaande seizoen² (T-1) ter hand te stellen en de prognose over het alsdan lopende seizoen (T) te rapporteren (rapportagemoment 1);
- b. jaarlijks **uiterlijk op 1 maart** de halfjaarcijfers over het alsdan lopende seizoen (T) te rapporteren (rapportagemoment 2);
- c. jaarlijks **uiterlijk op 15 juni** de begroting voor het komende seizoen (T+1) ter hand te stellen (rapportagemoment 3) indien en voor zover tenminste één van de volgende omstandigheden van toepassing is:
 - I. De licentiehouder bevindt zich in een traject van een plan van aanpak;
 - II. Uit de meest recent ter hand gestelde jaarcijfers als bedoeld in licentie-eis F.01a en/of halfjaarcijfers als bedoeld in licentie-eis F.02 blijkt, na eventuele correcties een negatief eigen vermogen;
 - III. Bij de meest recent ter hand gestelde jaarcijfers als bedoeld in licentie-eis F.01a en/of halfjaarcijfers zoals bedoeld in licentie-eis F.02 is door de accountant een verklaring afgegeven die een (on)verplichte paragraaf vanwege een continuïteitsvraagstuk of niet goedkeurend is; en/of

¹ Licentiehouders die in het alsdan lopende seizoen actief zijn (geweest) in een Europese clubcompetitie moeten de conceptcijfers voor zowel de jaarstukken als de prognose uiterlijk op 1 oktober indienen.

² Een seizoen is deze richtlijn gelijkgesteld aan een boekjaar.

IV. De licentiehouder in het opvolgende seizoen zal uitkomen in de eerste divisie. Een licentiehouder die op grond van i. tot en met iii, en niet op grond van iv, verplicht is om een begroting in te dienen, wordt vrijgesteld van de verplichting tot het indienen van een begroting als bedoeld in deze licentie-eis indien de betreffende licentiehouder reeds 'future financial information' (UEFA-begroting) als bedoeld in licentie-eis F.14 heeft ingediend hetgeen geen belemmering is gebleken voor het verstrekken van een UEFA-licentie.

Aankondiging rapportagemomenten

Uiterlijk zes weken voor elk van de rapportagemomenten ontvangt de licentiehouder nadere instructies over de te volgen procedure. De modelstaten zullen uiterlijk vier weken voor de deadline per e-mail verstrekt worden door het bureau licentiezaken. Er zal daarbij rekening worden gehouden met de timing van de werkzaamheden door de clubaccountant.

Wijze van indienen rapportage

Rapportages behoeven uitsluitend digitaal te worden ingediend. Op het licentieportaal is een handleiding beschikbaar waarin het proces ten aanzien van het digitaal verzenden en ondertekenen van rapportages nader wordt toegelicht.

Vraagstelling bureau licentiezaken

Naar aanleiding van de ingediende rapportage bestaat de mogelijkheid dat – voor zover noodzakelijk – door het bureau licentiezaken vragen worden gesteld aan de licentiehouder. Licentiehouders worden verzocht per omgaande, doch uiterlijk binnen drie werkdagen, op vragen van het bureau licentiezaken te reageren. Indien meer tijd nodig is (en beschikbaar gegeven de datum van vergadering van de licentiecommissie), kan de licentiehouder hierom schriftelijk verzoeken.

Beroepsmogelijkheid

Nadat het besluit van de licentiecommissie schriftelijk aan de licentiehouder is kenbaar gemaakt, heeft de licentiehouder de mogelijkheid om tegen het besluit beroep aan te tekenen (voor zover tegen het desbetreffende besluit ingevolge het Licentiereglement beroep mogelijk is). Het beroep dient, schriftelijk gemotiveerd, binnen vijf werkdagen na de dagtekening van het besluit waartegen het beroep is ingesteld, in het bezit te zijn van de beroepscommissie. De poststukken kunnen worden verstuurd aan:

KNVB t.a.v. (secretaris van) de beroepscommissie licentiezaken

Postbus 515

3700 AM Zeist

Tel: 0343 499 263

Email: beroepscommissie.licentiezaken@knvb.nl

De beroepscommissie doet zo spoedig mogelijk schriftelijk en gemotiveerd uitspraak.

HOOFDSTUK 2: CONCEPTUEEL RAAMWERK

Verslaggeving is uitvoerig gereguleerd in algemene wet- en regelgeving. Desondanks is een aantal specifieke spelregels van toepassing binnen het Licentiesysteem³ van de KNVB. Deze komen onder andere voort uit de verplichting van de KNVB om de regels die UEFA stelt, als minimum over te nemen in het nationale reglement/systeem.

³ Uitgangspunt van het Licentiesysteem is dat de algemene wet- en regelgeving inzake verslaggeving wordt gevolgd. Het betreft de regels die zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW, de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ), algemeen bedrijfseconomische opvattingen en jurisprudentie.

De specifieke spelregels zijn in deze richtlijn vastgelegd (zie voor een handzaam overzicht van de belangrijkste verschillen waarmee rekening moet worden gehouden [appendix 1](#)). Zo worden bijzondere voorschriften gegeven over de verwerking van vergoedingssommen (immateriële vaste activa), de vaststelling van het weerstandsvermogen en de verantwoording van bepaalde activiteiten (bijvoorbeeld transferoverzichten). Anderzijds zal ruimte voor interpretatie over bepaalde zaken kunnen bestaan, omdat regels doorgaans niet alomvattend (kunnen) zijn.

De uitgangspunten van het algemeen raamwerk binnen het licentiesysteem van de KNVB zijn als volgt:

- a. De verslaggeving middels de KNVB modelstaten wordt gebruikt als basis voor de beoordeling van de financiële positie van de licentiehouder (al dan niet middels het FRS) en moet hiervoor derhalve geschikt zijn;
- b. De verslaggeving binnen de KNVB moet dusdanig zijn gereguleerd dat licentiehouders op financieel gebied gelijk worden behandeld. Tevens kunnen licentiehouders hun voordeel doen met de daarmee verkregen vergelijkbaarheid (benchmarking);
- c. De bedrijfstak betaald voetbal heeft belang bij een financieel stabiele situatie, waarbij het tijdig signaleren van financiële problemen van belang is.

Ad a) Het FRS is gebaseerd op een rekenmodel met bepaalde uitgangspunten. Deze zijn vastgelegd in 6 variabelen waarop in totaal maximaal 40 punten behaald kunnen worden. Elke variabele kent een formule, te berekenen score en bijbehorend puntenaantal⁴. Doelstelling van het FRS is om te komen tot een accurate vaststelling van de financiële positie, zowel in absolute zin als relatief ten opzichte van collega licentiehouders. De (aanvullende) verslaggevingsregels van de KNVB zijn bedoeld om deze doelstelling te waarborgen.

Ad b) Duidelijkheid is nodig ten aanzien van de specifieke zaken in de bedrijfstak voetbal die niet of niet volledig zijn gereguleerd in de algemene wet- en regelgeving. Tevens moet sprake zijn van vergelijkbaarheid (in zowel de tijd als tussen licentiehouders) waardoor het beperken van een aantal verslaggevingsopties nodig is.

Ad c) De regelgeving van de KNVB schrijft voor om in de financiële verslaggeving reële veronderstellingen te hanteren. Dit zowel bij het opstellen van prognoses en begrotingen, bij het toerekenen van kosten en opbrengsten aan periodes als bij het bepalen of winsten al dan niet zijn gerealiseerd. Voorkomen moet worden dat activa en baten te hoog en schulden en kosten te laag worden weergegeven.

Controleprotocol

Voor diverse financiële rapportages van de licentiehouder geldt dat betrokkenheid van een (onafhankelijk) accountant is voorgeschreven. Dit betreft voor alle licentiehouders: de controle van de jaarstukken, de beoordeling van de halfjaarcijfers en het onderzoek naar de prognose. Voor licentiehouders die een UEFA licentie aanvragen, zijn daarenboven specifiek overeengekomen werkzaamheden van toepassing op de rapportages inzake het al dan niet bestaan van betalingsachterstanden.

De verwachtingen ten aanzien van de werkzaamheden van de accountant zijn verder uitgewerkt in de Richtlijn controleprotocol.

⁴ Zie voor meer details de Richtlijn financieel ratingsysteem.

HOOFDSTUK 3: ALGEMENE GRONDSLAGEN

Dit hoofdstuk behandelt een aantal algemene regels dat wordt gehanteerd bij de waardering van balansposten en bij de resultaatbepaling.

Bij deze waardering moet rekening worden gehouden met de doelstelling van het FRS binnen de bedrijfstak betaald voetbal. Vanwege deze doelstelling zal in voorkomende gevallen afgeweken (kunnen) worden van de algemeen geldende bepalingen. Om het onderscheid duidelijk te maken, hanteert de KNVB zogenaamde 'modelstaten' ten behoeve van de bepaling van de financiële positie van de licentiehouder.

Indien voor een volledige en juiste inschatting van de financiële positie van de licentiehouder informatie noodzakelijk is die niet expliciet is voorgeschreven volgens deze richtlijn (en/of te verwerken in de modelstaten), dan is de licentiehouder desondanks verplicht om de licentiecommissie hiervan op de hoogte te stellen. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan nadere details over juridische conflicten.

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Criteria voor opname en vermelding van gegevens

Informatie is volgens de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ) relevant wanneer zij de economische beslissingen van gebruikers beïnvloedt door hen behulpzaam te zijn bij het beoordelen van vroegere, huidige of toekomstige gebeurtenissen of bij het bevestigen of corrigeren van vroegere beoordelingen. De relevantie van informatie is afhankelijk van haar aard en haar materialiteit. In sommige gevallen is uitsluitend de aard van de informatie voldoende om te concluderen dat zij relevant is. Informatie is materieel indien het weglaten of het onjuist weergeven daarvan de economische beslissingen die gebruikers op basis van de financiële rapportage nemen, zou kunnen beïnvloeden.

De accountant houdt bij (het vaststellen van de) materialiteit rekening met het FRS.

De jaarcijfers en/of prognose bevatten een fout/afwijking indien door een onjuiste voorstelling van zaken⁵ de licentiehouder volgens het FRS meer (of minder) punten scoort *op het huidige rapportagemoment (rapportagemoment 1)* en/of zal scoren *op toekomstige rapportagemomenten* dan indien de waardering/presentatie in de modelstaten juist zou zijn. De jaarcijfers en/of prognose bevatten een fout/afwijking van materieel belang⁶ indien door een onjuiste voorstelling van zaken de licentiehouder volgens het FRS meer (of minder) punten scoort *op het huidige rapportagemoment (rapportagemoment 1)* en/of zal scoren *op toekomstige rapportagemomenten* met als gevolg dat de verplichting tot het opstellen en indienen een plan van aanpak wordt afgewend, waar deze verplichting van toepassing zou zijn geweest indien de waardering/presentatie juist zou zijn. De jaarcijfers en/of prognose bevatten een fout/afwijking van materieel belang en met diepgaande invloed indien door een onjuiste voorstelling van zaken de licentiehouder voorkomt dat de licentie zal worden ingetrokken als bedoeld in artikel 15 lid 1 onder d van het Licentiereglement.

Aangezien binnen het FRS zes (6) variabelen worden berekend op rapportagemoment 1, is het van belang dat de accountant rekening houdt met het cumulatieve effect van fouten/afwijkingen. De geconstateerde fouten/afwijkingen zouden gezamenlijk immers wel kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang, al dan niet met diepgaande invloed.

⁵ Voorbeelden van een onjuiste voorstelling van zaken zijn:

- het presenteren van vorderingen met een looptijd langer dan één jaar als vlottend actief;
- het verantwoorden van vergoedingssommen als onderdeel van het bedrijfsresultaat.

⁶ Fouten/afwijkingen, met inbegrip van weglatingen, afzonderlijk of gezamenlijk, worden van materieel belang geacht indien daarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij een invloed zullen hebben op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de financiële overzichten nemen.

Volgens artikel 2:363 lid 2 BW is het niet geoorloofd in de jaarrekening activa en passiva of baten en lasten tegen elkaar te laten wegvallen, indien zij in afzonderlijke posten moeten worden opgenomen.

NB: *UEFA stelt dat zelfs al zou de Nederlandse wet- en regelgeving toestaan om tot saldering van posten over te gaan, dit ingevolge de regels van UEFA toch niet mogelijk is.*

Prijsgrondslagen

Uitgangspunt is dat – indien keuze bestaat tussen verschillende grondslagen – de waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat geschiedt op basis van de aanschaf- of vervaardigingsprijs.

Licentiehouder (juridische structuur en (wijzigingen in) consolidatiekring)

Juridische structuur

De licentiehouder moet er zorg voor dragen dat de licentiecommissie te allen tijde in het bezit is (gesteld) van de volledige juridische (groeps)structuur van de licentiehouder, gepresenteerd als organisatieschema. In het organisatieschema moeten zijn ingetekend:

- a) De licentiehouder en, indien afwijkend, de BVA-entiteit (de rechtspersoon waarin de betaaldvoetbalactiviteiten, waaronder mede begrepen het eerste team, zijn ondergebracht, indien dit niet de KNVB licentiehouder is);
- b) Alle entiteiten waarin de licentiehouder en, indien afwijkend, de BVA-entiteit:
 - i. middellijk of onmiddellijk, al dan niet krachtens overeenkomst met anderen, aandelen van enige soort houdt en de meerderheid van de stemrechten in de algemene vergadering kan uitoefenen;
 - ii. middellijk of onmiddellijk, al dan niet krachtens overeenkomst met anderen, meer dan de helft van de bestuurders en/of de commissarissen kan benoemen en/of ontslaan;
 - iii. als vennoot volledig jegens schuldeisers aansprakelijk is voor schulden;
- c) Alle entiteiten, met of zonder rechtspersoonlijkheid, waarin de licentiehouder en, indien afwijkend, de BVA-entiteit invloed van betekenis heeft.
Onder invloed van betekenis wordt verstaan: het vermogen om het financiële en operationele beleid te beïnvloeden maar niet te controleren. Invloed van betekenis kan worden verworven door bezit van aandelen, de Statuten of overeenkomst;
- d) Iedere entiteit die middellijk of onmiddellijk 10% of meer van de aandelen en/of zeggenschapsrechten heeft in de licentiehouder en, indien afwijkend, de BVA-entiteit;
- e) Alle zeggenschap uitoefenende entiteiten tot en met de uiteindelijke moedermaatschappij (de rechtspersoon die aan het hoofd staat van de juridische (groeps)structuur) van de licentiehouder en, indien afwijkend, de BVA-entiteit;
- f) Iedere andere voetbalclub waarin een of meer van de partijen genoemd hiervoor onder a. tot en met e. en/of de managers op sleutelposities* van deze partijen, een aandelenbelang, zeggenschapsrechten en/of invloed heeft;
- g) De managers op sleutelposities* van de licentiehouder en, indien afwijkend, de BVA-entiteit.

** Onder managers op sleutelposities worden verstaan: de personen die bevoegd en verantwoordelijk zijn voor het plannen en sturen van, alsmede het uitoefenen van zeggenschap over de activiteiten van de entiteit – hetzij op directe hetzij op indirecte wijze – waaronder, doch niet uitsluitend, elke directeur (bestuurslid of anderszins) van die entiteit.*

Specifieke informatie over opgenomen entiteiten

Navolgende informatie moet worden verstrekt over alle entiteiten genoemd hiervoor:

1. Naam van de entiteit;
2. Juridische vorm van de entiteit;
3. De hoofdactiviteit van de entiteit;
4. Percentage eigendomsrecht (en, als dat anders is, percentage stemrecht);

5. Aandelenkapitaal;
6. Totale activa;
7. Totale omzet;
8. Totaal eigen vermogen.

De informatie als genoemd onder 5 t/m 8 heeft alleen te worden verstrekt over de entiteiten als genoemd hiervoor onder b (i. ii. en iii.).

Juridische structuur als basis voor de zogenoemde 'consolidatiekring'

De consolidatiekring, zoals deze voor het financieel kader door de licentiehouder zelfstandig dient te worden vastgesteld en ter toetsing dient te worden voorgelegd aan de licentiecommissie, dient duidelijk te worden aangegeven in de juridische (groeps)structuur (bijv. door de betreffende entiteiten een onderscheidende kleur te geven).

NB. De consolidatiekring bevat (mogelijk) naast deze aanduiding in de juridische (groeps)structuur entiteiten die niet in de juridische (groeps)structuur zijn opgenomen. Hiervan is sprake indien, bijvoorbeeld, een entiteit buiten de groep of in een zijtak in de groep inkomsten genereert en/of diensten verricht en/of kosten maakt in verband met "aan het voetbal gerelateerde activiteiten" betrekking hebbende op spelers en ander personeel betrokken bij het voetbalbedrijf.

Op basis van de verstrekte informatie wordt beoordeeld of de consolidatiekring volledig is weergegeven. De beoordeling kan, onder meer, inhouden dat aanvullende informatie wordt opgevraagd en/of overige bronnen (waaronder het Handelsregister) worden geraadpleegd over (bijvoorbeeld) entiteiten die niet in de consolidatiekring zijn opgenomen. Hieronder wordt bijvoorbeeld, doch niet uitsluitend, verstaan informatie over entiteiten die gelieerd zijn aan de partij die uiteindelijk de zeggenschap uitoefent en/of de uiteindelijke moedermaatschappij.

Wijzigingen

Elke gebeurtenis die zich na het overleggen van voornoemde informatie en/of documentatie voordoet en een aanmerkelijke wijziging betekent, dient onverwijld te worden gemeld.

Verklaring

De licentiehouder en, indien afwijkend, de BVA-entiteit zal door middel van een schriftelijke verklaring moeten bevestigen dat de aangeleverde informatie over de juridische (groeps)structuur en de daarin opgenomen entiteiten correct en volledig is en de stand van zaken weergeeft op het moment van aanleveren.

Consolidatiekring

Licentiehouders zijn verplicht geconsolideerde financiële rapportages te overleggen. Een licentiehouder presenteert aldus financiële rapportages waarin de activa en passiva, baten en lasten van alle relevante entiteiten zijn opgenomen.

De licentiehouder bepaalt welke entiteiten (individueel, groep of andere combinatie) worden opgenomen in de rapportageperimeter / consolidatiekring. De licentiecommissie zal echter beoordelen of de door de licentiehouder vastgestelde consolidatiekring geschikt is voor licentiedoelinden⁷. Dit geldt voor zowel de rapportages die voor KNVB-doeleinden als voor rapportages die voor UEFA-doeleinden worden ingediend.

In de rapportageperimeter / consolidatiekring moeten (die entiteiten zijn opgenomen waarin) ten minste zijn verantwoord:

⁷ Ingevolge bepaling I.2.2 in Annex I van UEFA Club Licensing and Financial Sustainability Regulations.

- a) De licentiehouders en, indien afwijkend, de BVA-entiteit (de rechtspersoon waarin de betaaldvoetbalactiviteiten, waaronder mede begrepen het eerste team, zijn ondergebracht, indien dit niet de KNVB licentiehouders is);
- b) Iedere dochteronderneming van de licentiehouders en, indien afwijkend, de BVA-entiteit (de rechtspersoon waarin de betaaldvoetbalactiviteiten, waaronder mede begrepen het eerste team, zijn ondergebracht, indien dit niet de KNVB licentiehouders is);
- c) Iedere entiteit, ongeacht of die entiteit uitmaakt van de juridische structuur, die opbrengsten genereert, diensten verleent en/of kosten maakt ten aanzien van de volgende zogenaamde voetbalactiviteiten:
 - i. in dienst nemen/werven van werknemers inclusief het betalen van alle vormen van vergoedingen aan werknemers die voortvloeien uit contractuele of wettelijke verplichtingen; en
 - ii. aan- en/of verkopen van speler(registratie)s (inclusief huur);
- d) Iedere entiteit binnen de juridische structuur die opbrengsten genereert, diensten verleent en/of kosten maakt ten aanzien van de volgende zogenaamde voetbalactiviteiten:
 - iii. ticketing;
 - iv. sponsoring en reclame;
 - v. broadcasting;
 - vi. merchandise en hospitality;
 - vii. werkzaamheden van de club (administratie, activiteiten op wedstrijddagen, reizen, scouting, etc.);
 - viii. gebruik en management van stadion en trainingsfaciliteiten;
 - ix. vrouwenvoetbal;
 - x. jeugdopleiding;
 - xi. financiering, waaronder eigen vermogen dat resulteert in de verplichtingen voor de licentiehouders of vreemd vermogen waarbij activa of omzet van de licentiehouders direct of indirect is verpand.

Een entiteit mag buiten de consolidatiekring worden gehouden, indien en voor zover:

- de verrichte voetbalactiviteiten zijn reeds weerspiegeld in de financiële rapportages van één van de entiteiten binnen de consolidatiekring; en
- de verrichte activiteiten zijn geheel niet-gerelateerd aan de voetbalactiviteiten zoals opgenomen in c) en d) hierboven (i t/m xi) of aan de locatie, de activa of het merk van de club; of;
- de entiteit immaterieel is in vergelijking met de entiteiten die de consolidatiekring vormen en het verricht niet de entiteiten zoals opgenomen in c) hierboven (i en ii).

De licentiehouders verklaart in verband met de consolidatiekring het volgende:

- alle opbrengsten en kosten gerelateerd aan de voetbalactiviteiten zoals opgenomen in c) en d) hierboven (i t/m xi) zijn opgenomen in de consolidatiekring; en
- in hoeverre een entiteit binnen de juridische structuur niet is opgenomen in de consolidatiekring waarbij moet worden verwezen naar de voorwaarden zoals hierboven opgenomen.

Wijzigingen in consolidatiekring

Indien een club een wijziging toepast in de consolidatiekring (al dan niet door omzetting van de juridische vorm) zal dit geen effect hebben op de rapportages zoals deze eerder zijn ingediend. Daarbij wordt nadrukkelijk opgemerkt dat wijzigingen die louter worden aangebracht om daarmee te voldoen aan de licentie-eisen, in principe niet zijn toegestaan (en tevens gevolgen kunnen hebben voor een UEFA-licentie).

Transacties met verbonden partijen

Indien sprake is van materiële transacties met verbonden partijen moet hierover nadere informatie worden verschaft. Er gelden in tegenstelling tot de wettelijke bepalingen (die alleen een toelichting vereisen over niet-zakelijke transacties) geen uitzonderingen. Ten minste, moet de volgende informatie worden verschaft voor elke soort verbonden partij (bijvoorbeeld een moedermaatschappij die buiten de consolidatiekring valt, bepaalde vormen van spelersfondsen en managers in een sleutelpositie en (echtgenoten van) leden van de bestuurs-, leidinggevende en toezichthoudende organen):

- i) het bedrag en de aard van de transacties;
- ii) het bedrag van uitstaande saldi (inclusief aangegane verplichtingen) waarbij inzicht wordt gegeven in de voorwaarden en condities en details van afgegeven of ontvangen garanties;
- iii) voorzieningen voor dubieuze vorderingen met betrekking tot het bedrag van de uitstaande balansen;
- iv) de last die tijdens de periode is ontstaan in verband met slechte of twijfelachtige vorderingen op verbonden partijen.

Voor elk van de vorenbedoelde (materiële) transacties moet kenbaar worden gemaakt of het gaat om transacties die 'at arm's length'-condities zijn overeengekomen.

NB: ten behoeve van UEFA Club Monitoring moeten baten en lasten die voortkomen uit (materiële) transacties met verbonden partijen die niet 'at arm's length'-condities tot stand zijn gekomen, worden aangepast aan de reële waarde van dergelijke transacties. Deze informatie moet beschikbaar zijn bij de aanvraag van de UEFA licentie.

Stelselwijzigingen, schattingswijzigingen en fouterstel

De Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ) kennen een driedeling in stelselwijzigingen, schattingswijzigingen en fouterstel. Voor wat betreft het jaarrekeningenrecht zijn dit helder uitgewerkte begrippen. Wat betreft het Licentiereglement waarbij enerzijds sprake is van een dynamische bepaling van de financiële positie en anderzijds van meerdere soorten rapportages, dient een en ander echter nader te worden uitgewerkt.

Stelselwijzigingen

In afwijking van de algemene verslaggevingsregels kan een grondslagwijziging in de modelstaat geen invloed hebben op de vergelijkende cijfers aangezien deze reeds zijn vastgesteld op een eerder rapportagemoment. Het cumulatieve effect van de stelselwijziging dient derhalve te worden verwerkt als een rechtstreeks mutatie van het eigen vermogen in het onderhavige verslagjaar en niet in de beginbalans.

Schattingswijzigingen

De schattingswijziging (bijvoorbeeld de schatting van oninbaarheid van debiteuren) wordt verwerkt in de periode waarin de schattingswijziging plaatsvindt, alsmede in eventuele toekomstige periodes. Hierbij geldt als 'periode' het eerste of tweede halfjaar van een seizoen. Schattingswijzigingen worden verwerkt in hetzelfde onderdeel van de winst- en verliesrekening als waarin de oorspronkelijke schatting is verwerkt tenzij een schattingswijziging uitsluitend invloed heeft op balansposten. In dat geval wordt het effect van de schattingswijziging verwerkt door het aanpassen van de boekwaarde van de desbetreffende balansposten in de periode waarin de schattingswijziging plaatsvindt.

Fouterstel

Onderscheid wordt gemaakt in materiële fouten en overige (niet-materiële) fouten. De RJ schrijft voor dat een materiele fout die effect heeft op het eigen vermogen als volgt wordt

hersteld: het eigen vermogen aan het einde van het voorafgaande boekjaar wordt herrekend alsof de fout niet heeft plaatsgevonden en het verschil tussen het eigen vermogen aan het eind van het voorafgaande boekjaar voor en na herrekening (het cumulatief effect) wordt verwerkt als een rechtstreekse mutatie van het eigen vermogen aan het begin van het boekjaar waarin het fouterstel plaatsvindt. Een materiële fout die geen effect heeft op het eigen vermogen wordt hersteld door de juiste rubricering toe te passen of de juiste en volledige toelichting op te nemen. Een niet-materiële fout wordt in beginsel prospectief hersteld. In de modelstaten moet een fout die effect heeft op het eigen vermogen, al dan niet materieel, in alle gevallen worden verantwoord in de winst- en verliesrekening van het onderhavige verslagjaar en niet in de beginbalans.

Gebeurtenissen na balansdatum

In het Licentiereglement zijn uiterste inleverdata vastgesteld voor het overleggen van de financiële rapportages. Is een rapportage vrijwillig op een eerder moment ingediend, maar wordt vóór het verstrijken van de uiterste inleverdatum geconstateerd dat de rapportage een fout bevat, dan is het mogelijk om een vervangende rapportage te overleggen. Na het verstrijken van de uiterste inleverdatum bestaat deze mogelijkheid niet, en kan *door de licentiehouders* geen wijziging meer worden aangebracht.

NB: *De licentiehouders blijft te allen tijde verplicht om na het indienen van de stukken de licentiecommissie onverwijld schriftelijk te informeren over belangrijke veranderingen, waaronder gebeurtenissen met belangrijke economische betekenis.*

Tussen het moment van indienen van de rapportage en de besluitvorming door de licentiecommissie vindt beoordeling plaats door het bureau licentiezaken. Het bureau stelt vragen indien onvoldoende informatie beschikbaar is voor de besluitvorming door de licentiecommissie (toelichting) en/of de inschatting wordt gemaakt dat een bepaalde post onjuist en/of onvolledig in de rapportage is verwerkt (waardering en presentatie). In dit traject heeft de licentiehouders de mogelijkheid om aanvullende informatie te verstrekken die meegenomen kan worden in de beoordeling door de licentiecommissie.

Hoewel het indienen van een aangepaste rapportage (zoals hierboven aangegeven) niet mogelijk is, is het de licentiehouders wel toegestaan om in het traject van beoordeling door het bureau licentiezaken proactief te zijn in het melden van mogelijk later geconstateerde fouten in de ingediende rapportage. Hierbij gelden wel de volgende spelregels:

- het moet gaan om een fout (dus bijvoorbeeld geen nieuwe inzichten) en dit moet als zodanig in voldoende mate kunnen worden aangetoond;
- het verzoek tot correctie van de fout moet (indien van toepassing op de betreffende rapportage) zijn beoordeeld door de hierbij betrokken accountant en geaccordeerd door een bevoegd functionaris;

NB: *Dit betekent onder andere dat indien de licentiecommissie een fout constateert in de rapportage en tot correctie over gaat, deze fout niet zonder meer gecompenseerd zal kunnen worden door een nieuwe post. Het is voor de licentiehouders derhalve van belang dat de ingediende rapportages met de grootst mogelijke zorgvuldigheid zijn samengesteld.*

HOOFDSTUK 4: FINANCIËLE VERSLAGGEVING

In (algemene) wet- en regelgeving is onder andere in het Besluit modellen jaarrekening meer uitvoerig beschreven op welke wijze balansposities en resultaten verantwoord moeten worden. Deze richtlijn beoogt niet om een samenvatting van deze (algemene) wet- en regelgeving te geven, maar is hierop een aanvulling. Gezien het specifieke karakter van de bedrijfstak betaald voetbal zijn er ten behoeve van het inzicht beperkingen aangegeven en een aantal branchespecifieke vereisten opgenomen.

Indeling van de jaarrekening

Onverminderd de voorschriften zoals deze zijn opgenomen in de wettelijke bepalingen (artikel 2:364 BW) over de indeling van de jaarrekening, moeten de financiële rapportages van licentiehouders volgens voorschriften van de UEFA⁸ (die zijn overgenomen in de modelstaten) voldoen aan een bepaalde minimale onderverdeling. Deze minimale onderverdeling is opgenomen in [appendix 2](#). Er wordt gestreefd om deze minimale onderverdeling te verwerken in de topsheet van de modelstaten ten einde de hoeveelheid aanvullende specificaties te beperken.

Voor zover bepaalde informatie niet uit de (inrichtings)jaarrekening blijkt en voor zover de verwerkingswijze en grondslagen van waardering en resultaatbepaling afwijken, moet de licentiehouder additionele informatie aan de licentiecommissie verschaffen. Voor items waarvan bekend is dat deze mogelijk niet in de jaarrekening tot uitdrukking worden gebracht, zijn modelstaten beschikbaar. Het betreft onder andere de 'player identification table' (zie immateriële vaste activa).

In tegenstelling tot de wettelijke bepalingen wordt in het kader van het licentiesysteem geen groottecriteria gehanteerd. Alle licentiehouders dienen op hetzelfde detailniveau te rapporteren⁹.

Afwijkingen tussen jaarrekening en KNVB modelstaten

Het kan voorkomen dat de (geconsolideerde) jaarrekening afwijkt van de bij de KNVB ingediende modelstaten, bijvoorbeeld door afwijkingen in de grondslagen van waardering en resultaatbepaling of verschillen in de consolidatiekring (al dan niet omdat UEFA hier specifieke eisen aan stelt). In dat geval moet een gedetailleerde verloopstaat worden ingediend die het verloop laat zien tussen vermogen en resultaat in de jaarrekening en het vermogen en resultaat in de modelstaten.

Tevens zijn van belang de presentatieverschillen die invloed hebben op de puntenvaststelling volgens het FRS (bijv. onderscheid tussen kort- en langlopende posten en de presentatie van netto-omzet en personeelskosten). De licentiehouder moet de presentatieverschillen gedetailleerd toelichten. In meer detail kunnen de volgende situaties worden onderscheiden:

1. De jaarrekening bevat geconsolideerde financiële gegevens van meer entiteiten dan de KNVB modelstaten (bijvoorbeeld in het geval de jaarrekening op het niveau van de holding is gecontroleerd, maar de modelstaten alleen financiële informatie van het voetbalbedrijf bevatten).

Naast de aansluiting tussen (de gecontroleerde) jaarrekening en de modelstaten ten aanzien van vermogen, resultaat en individuele posten dient de accountant te verklaren dat indien de controle zou zijn uitgevoerd op alleen het niveau van het voetbalbedrijf, eenzelfde materialiteit zou zijn gehanteerd. Dit zal naar verwachting geen probleem zijn indien de holding geen eigen activiteiten heeft.

⁸ Zie UEFA Club Licensing and Financial Sustainability Regulations: Annex F.

⁹ Minimaal uitgangspunt voor het Licentiereglement is een inrichtingsjaarrekening die voor een middelgrote rechtspersoon verplicht is.

2. De jaarrekening bevat geconsolideerde financiële gegevens van minder entiteiten dan de KNVB modelstaten (bijvoorbeeld indien volgens KNVB voorschriften bepaalde entiteiten wel behoren tot de consolidatiekring omdat hierin vergoedingen aan spelers, kosten en opbrengsten van transfers en inkomsten van plaatsbewijzen zijn opgenomen).

Naast de aansluiting tussen (de gecontroleerde) jaarrekening en de modelstaten ten aanzien van vermogen, resultaat en individuele posten dient voor elk van de additionele entiteiten een separate jaarrekening te worden ingediend, waarbij het belang van de posten in deze jaarrekeningen zullen bepalen of aanvullende (controle)werkzaamheden door de accountant moeten worden verricht.

3. De jaarrekening wijkt op één (of meerdere) jaarrekeningpost(en) af van de KNVB modelstaten.

De posten zoals opgenomen in de aansluiting van vermogen, resultaat en individuele posten tussen (de gecontroleerde) jaarrekening en de modelstaten moeten afzonderlijk worden toegelicht.

Immateriële vaste activa

Onverminderd de voorschriften zoals deze zijn opgenomen in de (Nederlandse) wet- en regelgeving over het kunnen verantwoorden van immateriële vaste activa heeft UEFA specifieke voorschriften ten aanzien van de kosten van het verwerven van een speler (registratie)¹⁰ (de zogenaamde 'vergoedingssommen'). De KNVB heeft deze voorschriften in deze richtlijn overgenomen. Het verwerven van een speler (registratie) dient verantwoord te worden op het moment dat aan alle significante voorwaarden ten aanzien van de transfer is voldaan. Dat wil zeggen, de transfer is onvoorwaardelijk in die zin dat er een juridisch bindende overeenkomst bestaat tussen twee clubs en tussen de aankopende club en betreffende speler.

Vergoedingssommen

Licentiehouders die vergoedingssommen activeren moeten voldoen aan de volgende minimale eisen:

- Enkel bijkomende kosten die direct zijn toe te wijzen aan de spelerregistratie kunnen worden geactiveerd;
- Bijkomende kosten die jaarlijks verschuldigd zijn worden in beginsel geïnvesteerd en afgeschreven in het jaar waarop deze betrekking hebben¹¹;
- Afschrijvingen dienen lineair plaats te vinden (met restwaarde nihil) over de looptijd van het contract van de desbetreffende speler met een maximum van 5 jaar;
- Afschrijving start op het moment dat de spelerregistratie is verkregen;
- Afschrijving stopt op het moment dat de speler wordt verkocht. Indien het contract tussentijds wordt verlengd dan dient de afschrijving plaats te vinden over de verlengde looptijd met een maximum van 5 jaar vanaf het moment van contractverlenging of over de resterende looptijd van het initiële contract. Het eerste geval dient verwerkt te worden als een schattingswijziging;
- Herwaardering van de boekwaarde van een speler is niet toegestaan;
- Kosten die betrekking hebben op de jeugdopleiding (lees: zelfvervaardigde immateriële activa) komen niet voor activering in aanmerking;
- Per balansdatum moet beoordeeld worden of sprake is van een bijzondere waardevermindering van de boekwaarde.

¹⁰ Zie UEFA Club Licensing and Financial Sustainability Regulations: Annex G.3.

¹¹ Indien een jaarlijks verschuldigd bedrag wordt vooruitbetaald, wordt deze (afzonderlijk) onder de immateriële vaste activa verantwoord.

Het verloop van de post vergoedingsommen gedurende het seizoen dient in een sluitend overzicht (door UEFA aangeduid als 'player identification table') per individuele speler te worden weergegeven.

Het overzicht dient te vermelden:

- a. naam en geboortedatum;
- b. start en einddatum contract;
- c. directe kosten van de spelerregistratie¹²;
- d. cumulatieve afschrijvingen aan het begin en einde van de verslagperiode;
- e. afschrijvingen gedurende de verslagperiode;
- f. bijzondere waardeverminderingen gedurende de verslagperiode;
- g. bedragen betrekking hebbende op desinvesteringen gedurende de verslagperiode;
- h. boekwaarde aan het einde van de verslagperiode;
- i. resultaat op desinvesteringen;
- j. (beschrijving en, indien mogelijk, kwantificatie van) doorverkoop- of vergelijkbare rechten, niet zijnde opleidingsvergoedingen en/of solidariteitsbijdragen, tegenover de vorige club die de spelersregistratie van de betreffende spelers in zijn bezit had.

In het overzicht moeten alle spelers worden opgenomen waarvan de licentiehouder op enig moment gedurende het seizoen beschikte over de registratie en waarvoor gedurende de verslagperiode en/of voorgaande periode directe kosten zijn gemaakt.

De volgende bedragen in het overzicht moeten aangesloten worden met de relevante bedragen in de balans en winst- en verliesrekening:

- de afschrijvingen gedurende de verslagperiode (e) met de winst- en verliesrekening;
- de bijzondere waardeverminderingen gedurende de verslagperiode (f) met de winst- en verliesrekening;
- het resultaat op desinvesteringen (i) met de winst- en verliesrekening (transferopbrengsten exclusief verkoopkosten minus boekwaarde van de speler);
- de boekwaarde aan het einde van de verslagperiode (h) met de balans.

Ad c: UEFA heeft nader uiteengezet wat onder 'directe kosten van de spelerregistratie' moet worden verstaan. Financieringskosten en hand- en tekengelden in relatie tot de verwerving van de speler(registratie) worden niet tot de 'directe kosten van de spelerregistratie' gerekend. De verwerking van aan een speler betaalde hand- en tekengelden wijkt af van hetgeen wordt toegepast bij de Nederlandse betaaldvoetbalorganisaties op basis van de Nederlandse wet- en regelgeving.

Verwerking hand- en tekengelden volgens UEFA

Hand- en tekengelden worden niet geactiveerd onder de immateriële vaste activa, maar moeten als volgt worden verwerkt:

- (1) indien de speler geen terugbetalingsverplichting heeft, moeten de bedragen worden verantwoord als (personeels)kosten in de winst- en verliesrekening;
- (2) indien de speler bij tussentijds vertrek een deel van de hand- en tekengelden moet terugbetalen, kan het bedrag in eerste instantie worden verantwoord als vooruitbetaalde (personeels)kosten en dienen de kosten vervolgens naar rato van het contract te worden toegerekend.

¹² Onder de directe kosten wordt de vergoeding (transfersom (inclusief een eventueel gerealiseerde voorwaardelijke transfersom), opleidingsvergoeding en solidariteitsbijdrage) aan vorige club(s) en/of derden.

Alternatief ten behoeve van rapportage aan UEFA (bij sportieve deelname aan Europees voetbal)

De KNVB heeft met UEFA afgesteld dat het een betaaldvoetbalorganisatie (BVO) is toegestaan om de afschrijvingskosten op de hand- en tekengelden als personeelskosten te verantwoorden. Dit compromis leidt tot een minimale aanpassing in de verantwoording in de jaarrekening/modelstaat ten opzichte van hetgeen in de IT tool van UEFA moet worden gepresenteerd. Bij elke financiële rapportage die relevant is voor de aanvraag van de UEFA licentie zal gevraagd worden om aan te geven welke bedragen aan hand- en tekengelden zijn opgenomen in de balanspositie van de immateriële vaste activa en de afschrijving daarop.

Ad f: UEFA heeft nader uiteengezet wanneer er sprake is van indicaties voor bijzondere waardeverminderingen gedurende de verslagperiode. In het geval dat een speler niet meer in staat is voor de club te spelen, bijvoorbeeld door een carrièrebedreigende blessure of vanwege het feit dat er nooit meer professioneel voetbal gespeeld kan worden, dient de boekwaarde volledig afgewaardeerd te worden. In het geval van een carrièrebedreigende blessure dient het salaris gedurende de resterende duur van het contract verantwoord te worden als personeelskosten. Een volledige afwaardering van de boekwaarde dient niet plaats te vinden indien een speler tijdelijk niet in staat is voor de club te spelen, bijvoorbeeld door een tijdelijke blessure. Indien het management van de club gedurende het boekjaar/seizoen contractueel is overeengekomen dat een bepaalde speler net na jaareinde verkocht wordt, dan moet de boekwaarde van de speler per jaareinde afgewaardeerd worden in het geval de opbrengsten van de transfer lager zijn dan de boekwaarde van de speler. Deze laatstgenoemde gehanteerde systematiek van verslaggeving dient te worden toegelicht en consistent worden toegepast gedurende meerdere seizoenen. De situatie waarin het management van de club gedurende het boekjaar/seizoen contractueel is overeengekomen dat een bepaalde speler verhuurd wordt en waarbij de huurkosten lager zijn dan de afschrijvingskosten vormt ten slotte een indicatie voor een bijzondere waardevermindering.

Huurovereenkomsten

UEFA heeft tevens nadere richtlijnen opgenomen ten aanzien van tijdelijke transfer van de speler(registratie), ook wel huur genoemd, met een optie of verplichting tot een permanente transfer van de speler(registratie). Voor UEFA-doeleinden dienen (ver)huursommen verantwoord te worden als onderdeel van het transferresultaat.

Huurovereenkomsten zonder verplichting of optie tot koop

Huuropbrengsten bij huurovereenkomsten zonder verplichting of optie tot koop dienen door de verhurende club verantwoord te worden over de periode van de huur waarbij de speler(registratie) geactiveerd blijft en afschrijving verantwoord wordt over de looptijd van het contract van de speler. De huurkosten dienen door de hurende club verantwoord te worden over de periode van de huur en, indien het salaris wordt overgenomen door de hurende club, dient dit salaris als personeelskosten te worden verantwoord.

Huurovereenkomsten met een onvoorwaardelijke verplichting tot koop

Huurovereenkomsten met een onvoorwaardelijke verplichting tot koop dienen als een permanente transfer van de speler(registratie) beschouwd te worden. Dit betekent dat de verhurende club de speler niet langer activeert en de opbrengsten uit hoofde van de huur en uit hoofde van de toekomstige transfersom verantwoordt vanaf het begin van de huurovereenkomst. De hurende club dient de huurkosten evenals de toekomstige transfersom te verantwoorden als zijnde een permanente transfer van de speler(registratie).

Huurovereenkomsten met een optie tot koop

Huurovereenkomsten met een optie tot koop dienen als een huur te worden verantwoord tot het moment dat de optie is gelicht door de nieuwe club. De verhurende club dient op het moment dat de optie wordt gelicht de resterende opbrengsten uit hoofde van de huur en uit hoofde van

de toekomstige transfersom te verantwoorden als zijnde een permanente transfer van de speler(registratie).

De hurende club dient op het moment dat de optie wordt gelicht de resterende huurkosten evenals de toekomstige transfersom te verantwoorden als zijnde een permanente transfer van de speler(registratie).

Huurovereenkomsten met een voorwaardelijke verplichting tot koop

Huurovereenkomsten met een voorwaardelijke verplichting tot koop dienen als een huur te worden verantwoord tot het moment dat het vrijwel zeker is dat aan de voorwaarde(n) zal/zullen worden voldaan. Indien het vrijwel zeker is dat aan de voorwaarde(n) zal/zullen worden voldaan dienen zowel de verhurende als en hurende club e.e.a. te verantwoorden als zijnde een permanente transfer van de speler(registratie). Indien het niet met voldoende zekerheid is vast te stellen dat aan de voorwaarde(n) zal/zullen worden voldaan, dient e.e.a. als een huur te worden verantwoord tot het moment dat aan de voorwaarde(n) wordt voldaan.

Permanente transfers ((ver)koop) van spelers¹³ tussen clubs die verbonden partijen van elkaar zijn

De hoogte van de vergoedingssom is bepalend voor de afschrijvingslast en/of de nettowinst vergoeding transfer. De hoogte van de vergoedingssom ten aanzien van de betreffende speler van de kopende club wordt berekend op basis van de hoogste van de actuele aankoopprijs en de boekwaarde van de betreffende speler zoals opgenomen in de cijfers van de verkopende club. Indien de berekende afschrijvingslast hoger is dan de afschrijvingslast zoals opgenomen in de cijfers van de verkopende club of indien de berekende hoogte van de vergoedingssom hoger is dan de boekwaarde van de betreffende speler zoals opgenomen in de cijfers van de verkopende club, dan moet een aanpassing worden verantwoord in de cijfers van de kopende club.

De opbrengst vergoedingssom ten aanzien van de betreffende speler van de verkopende club wordt berekend op basis van de laagste van de actuele verkoopprijs en de boekwaarde van de betreffende speler zoals opgenomen in de cijfers van de verkopende club. Indien de berekende nettowinst vergoeding transfer lager is dan de nettowinst vergoeding transfer zoals opgenomen in de cijfers van de verkopende club of indien de berekende hoogte van de opbrengst vergoedingssom lager is dan de opbrengst vergoedingssom zoals opgenomen in de cijfers van de verkopende club, dan moet voor het verschil een aanpassing worden verantwoord in de cijfers van de kopende club.

Tijdelijke transfers ((ver)huur) van spelers tussen clubs die verbonden partijen van elkaar zijn

De hoogte van de huursom ten aanzien van de betreffende speler van de hurende club wordt berekend op basis van de hoogste van enerzijds de actuele huurprijs en anderzijds het totaal van de afschrijvingslasten en de personeelskosten van de betreffende speler voor de totale periode waarop de huur betrekking heeft. Indien de berekende huursom hoger is dan de huursom, dan moet voor het verschil een aanpassing worden verantwoord in de cijfers van de kopende club.

De hoogte van de verhuursom ten aanzien van de betreffende speler van de verhurende club wordt berekend op basis van de laagste van enerzijds de actuele huurprijs en anderzijds het totaal van de afschrijvingslasten en de personeelskosten van de betreffende speler voor de totale periode waarop de huur betrekking heeft. Indien de berekende huursom hoger is dan de huursom, dan moet voor het verschil een aanpassing worden verantwoord in de cijfers van de kopende club.

¹³ De systematiek is naar analogie van toepassing voor wat betreft overige werknemers (bijv. hoofdcoach).

Ad i: indien sprake is van een transfer van twee of meer speler (registraties) in tegengestelde richting ((aan)koop en verkoop), ook wel bekend als 'player swap'¹⁴, dan dient beoordeeld te worden in hoeverre de verslaggevingsregels zoals opgenomen in deze richtlijn toegepast dienen te worden bij het berekenen van de nettowinst bij verkoop van (ten minste) een speler(registratie) en kosten bij (aan)koop van (ten minste) een speler(registratie).

De nettowinst die ontstaat bij de verkoop van een speler(registratie) mag niet meer zijn dan de boekwaarde van de betreffende speler(registratie) zoals opgenomen in de immateriële vaste activa (vergoedingssommen), aangepast voor de eventuele netto betaling in het kader van de 'player swap' en de directe kosten van (aankoop) speler(registratie) mogen niet meer bedragen dan de boekwaarde van de verkochte speler(registratie), aangepast voor de eventuele netto betaling in het kader van de 'player swap'.

Goodwill

Goodwill kan alleen worden geactiveerd voor zover deze is betaald bij de verwerving van een onderneming en bijvoorbeeld niet door juridische fusie, splitsing of omzetting van de rechtsvorm.

Materiële vaste activa

Indien de licentiehouders de beschikking heeft over een investeringssubsidie dient deze subsidie:

- 1) in mindering te worden gebracht op de aanschaffingskosten van de vaste activa waarop de subsidie betrekking heeft (op voorwaarde dat toerekening mogelijk is); dan wel
- 2) te worden opgenomen onder de overlopende passiva waarbij het bedrag, indien van toepassing, gesplitst moet worden naar een langlopend en een kortlopend deel.

Een eventueel resultaat op de verkoop van een materieel vast actief dient verantwoord te worden in mindering op de afschrijvingskosten van materiële vaste activa.

Leasing

Een leaseovereenkomst is een overeenkomst waarbij de lessor het recht van gebruik van een leaseobject ter beschikking stelt aan de lessee voor een overeengekomen periode en tegen een bepaalde vergoeding. Huur-, pacht- en huurkoopovereenkomsten kunnen eveneens vallen onder het begrip leasing, waaronder in- en verhuur van spelers.

Bij het sluiten van de (ver)huurovereenkomst moet de licentiehouders nagaan of de lease kwalificeert als financiële of operationele leaseovereenkomst. Een overeenkomst die formeel niet de vorm van een leaseovereenkomst heeft, kan op grond van de economische realiteit waaraan moet worden getoetst toch kwalificeren als een leaseovereenkomst. Indien sprake is van een financiële lease zal, ondanks de ontbrekende juridische eigendom, de verwerking van de transactie plaatsvinden als ware het een (ver)koop (zie bepalingen zoals opgenomen in RJ 292). In dat geval zal het actief en de daarmee samenhangende schuld in de balans van de licentiehouders moeten worden opgenomen.

NB: Bij rapportage voor UEFA-doeleinden dient rekening gehouden te worden met IFRS 16 'lease accounting'. IFRS 16 is van toepassing voor boekjaren die aanvangen op of na 1 januari

¹⁴ Hiervan is sprake indien één of meerdere van de navolgende condities van toepassing zijn bij de transfer van twee of meer spelers(registraties) in tegengestelde richting ((aan)koop en verkoop):

- opgenomen in (één) dezelfde overeenkomst;
- opgenomen in verschillende doch met elkaar verbonden overeenkomsten;
- vindt plaats op hetzelfde moment;
- brengt geen of beperkte betalingen met zich; en/of
- brengt dezelfde of vergelijkbare betalingsverplichtingen en -termijnen met zich die elkaar opheffen.

2019 en derhalve voor het eerst van toepassing bij de jaarstukken 2019/'20. Onder IFRS 16 dienen in beginsel alle leaseovereenkomsten geactiveerd te worden en daarmee vervallen de operationele leases. De verwerking van leases op basis van IFRS 16 is (nog) niet verplicht gesteld onder RJ, vandaar dat (vooralsnog) voor KNVB-doeleinden nog een onderscheid tussen financiële en operationele leases bestaat. Het bureau licentiezaken zal in de modelstaat jaarstukken zorgen voor een brugstaat van RJ naar IFRS ten behoeve van de rapportage voor UEFA-doeleinden.

Financiële vaste activa

Onder de financiële vaste activa worden in de modelstaat de volgende categorieën onderscheiden:

- a) deelnemingen in groepsmaatschappijen
- b) vorderingen op groepsmaatschappijen
- c) andere deelnemingen
- d) actieve belastinglatenties
- e) vorderingen op (overige) verbonden partijen
- f) overige effecten
- g) overige vorderingen (waaronder vorderingen uit hoofde van transferactiviteiten > 12 maanden)

Onder de financiële vaste activa worden die groepsmaatschappijen en deelnemingen verantwoord die niet in de consolidatiekring zijn opgenomen. Belangrijk is dat dit geen entiteiten zijn waarin zijn opgenomen: vergoedingen die betaald zijn aan spelers die voortvloeien uit contractuele of wettelijke verplichtingen, kosten/opbrengsten van de (ver)koop van de registratie van een speler en inkomsten die voortvloeien uit de verkoop van plaatsbewijzen. Deze kosten en opbrengsten moeten verantwoord worden in de boeken van één van de entiteiten die opgenomen is in de consolidatiekring.

UEFA schrijft voor dat actieve belastinglatenties gepresenteerd worden onder de (financiële) vaste activa. De regel die in de KNVB modelstaten onder de vorderingen is opgenomen, betreft alleen het gedeelte waarvan met voldoende zekerheid kan worden aangenomen dat deze binnen één jaar geëffectueerd kunnen worden (zie verder onder Belastingen).

Vorderingen

Onder de vorderingen worden in de modelstaat de volgende categorieën onderscheiden:

- a) debiteuren uit transferactiviteiten (alle nog te ontvangen bedragen)
- b) handelsdebiteuren
- c) actieve belastinglatenties
- d) vorderingen op verbonden partijen
- e) overige vorderingen
- f) overlopende activa

De vorderingen zoals deze zijn verantwoord onder a) dienen nader te worden gespecificeerd. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van de zogenaamde 'transfer receivables table'.

Onder d) dienen tevens de vorderingen op (niet meegeconsolideerde) dochtermaatschappijen en overige verbonden partijen te worden verantwoord.

Het onderscheid tussen 'overige vorderingen' (e) en 'overlopende activa' (f) betreft de aard van de onderliggende kasstromen. Bij overige vorderingen zal de licentiehouder nog een bedrag ontvangen, terwijl bij de overlopende activa sprake is van vooruitbetaalde bedragen.

Weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen is gedefinieerd als vermogen dat garant staat voor de voldoening van de verplichtingen aan de reguliere schuldeisers. Het weerstandsvermogen is opgebouwd uit het eigen vermogen en achtergestelde leningen (voor zover aan bepaalde voorwaarden is voldaan).

De voorwaarden die aan de achtergestelde leningen worden gesteld zijn:

- de lening is alleen aflosbaar indien en voor zover de overige reserves positief zijn; *en*
- de lening is niet opeisbaar en/of opzegbaar door de geldverstrekker; *en*
- de lening is niet rentedragend indien en voor zover de licentiehouder hierdoor een netto verlies lijdt.

Het voldoen aan bovenstaande voorwaarden moet expliciet blijken uit de leningsovereenkomst alvorens de licentiecommissie akkoord kan gaan met het opnemen van de achtergestelde lening onder het weerstandsvermogen.

Eigen vermogen

Vermogensstortingen die uit hoofde van de financiële relatie met zijn aandeelhouders als zodanig door bestaande aandeelhouders worden verricht zonder uitgifte van aandelen of uitgifte van rechten tot het nemen of verkrijgen van aandelen (in het spraakgebruik wel aangeduid als 'informele kapitaalstortingen') worden als agio aangemerkt en als zodanig verantwoord. Voorbeelden van dergelijke vermogensstortingen zijn de aanzuivering van verliezen of de kwijtschelding van een lening door de aandeelhouder. Aanzuivering van verliezen door niet aandeelhouders moeten, tenzij hierover expliciete afspraken worden gemaakt, gezien worden als exploitatiebijdrage,

(Vooruit ontvangen) aandelenstortingen van toekomstige (niet zijnde bestaande) aandeelhouders kunnen uitsluitend onder het eigen vermogen worden verantwoord indien en voor zover de aandelen van de desbetreffende entiteit daadwerkelijk zijn uitgegeven.

In Nederland zijn de mogelijkheden om mutaties rechtstreeks in het eigen vermogen te verantwoorden beperkt. Volgens de RJ dienen vermogensmutaties in de winst- en verliesrekening te worden verantwoord tenzij sprake is van verplichte of toegestane vermogensmutaties.

Aangezien in voorkomende gevallen een effect kan ontstaan op de beoordeling van de financiële positie (volgens het FRS), worden de volgende situaties specifiek behandeld (in afwijking van de algemene verslaggevingsregels):

- stelselwijziging: in de modelstaat (FRS rekentool) worden de vergelijkende cijfers niet aangepast aangezien deze reeds zijn vastgesteld op een eerder rapportagemoment. Het cumulatieve effect van de stelselwijziging dient derhalve te allen tijde te worden verwerkt als een rechtstreeks mutatie van het eigen vermogen in het onderhavige verslagjaar en niet in de beginbalans;

Volgens de RJ kan een financieel instrument worden geclassificeerd als eigen vermogen of als vreemd vermogen. De classificatie van een financieel instrument dient te worden gebaseerd op de juridische vorm van het instrument. Hierbij doet het niet ter zake of er sprake is van enkelvoudige of geconsolideerde (modelstaat) jaarstukken.

Achtergestelde leningen

Achtergestelde langlopende schulden kennen allerlei vormen. Afhankelijk van de inhoud van de achterstelling verschilt de zekerheid die concurrente crediteuren aan een dergelijke schuld kunnen ontlenen. Deze schulden kunnen in principe tot het aansprakelijk vermogen gerekend worden indien de achterstelling inhoudt dat betaling van deze schulden pas plaatsvindt nadat alle niet achtergestelde schulden zijn voldaan.

De KNVB kent het begrip 'weerstandsvermogen' (zie definitie hiervoor). Onder bepaalde voorwaarden kunnen achtergestelde schulden tot het weerstandsvermogen worden gerekend en derhalve worden meegewogen in variabele 2 van het FRS. In de KNVB modelstaten is hiertoe een aparte regel opgenomen voor achtergestelde schulden.

In het betaald voetbal hebben diverse licentiehouders een negatief eigen vermogen. Dit houdt in dat de schuldenlast groter is dan de bezittingen. Om deze reden is ervoor gekozen om een achtergestelde schuld pas tot het aansprakelijk vermogen te rekenen indien en voor zover een schuldeiser voor langere tijd (lees: tenminste zolang de licentiehouder geen positief eigen vermogen heeft) er vanuit zou mogen gaan dat het vermogen daadwerkelijk beschikbaar blijft voor de licentiehouder.

Daarnaast kan – in aansluiting op de algemeen aanvaarde regelgeving – het kortlopend deel van een achtergestelde lening (waaronder mede verstaan het risico dat een dergelijke lening binnen 1 jaar opeisbaar en/of opzegbaar kan worden) evenmin tot het aansprakelijk vermogen worden gerekend.

Reglementaire verplichting verbetering negatief eigen vermogen

Achtergestelde leningen behoren niet tot het eigen vermogen als bedoeld in artikel 6 lid 8 van het Licentiereglement waarbij de licentiehouder met een negatief eigen vermogen per seizoen een verbetering van tenminste 5%¹⁵ dient te realiseren. De reglementaire verplichting is nader uitgewerkt in de Richtlijn verbetering negatief eigen vermogen.

De UEFA licentie-eis (licentie-eis F.15) die betrekking heeft op de verbetering van het vermogen (eigen vermogen en achtergestelde leningen) wordt gekenmerkt door de halfjaarcijfers als uitgangspunt. Derhalve wordt, voor wat betreft de UEFA licentie-eis, verwezen naar hoofdstuk 8: halfjaarcijfers (F.02).

Voorzieningen

Voor wat betreft het begrip voorzieningen gaat de KNVB uit van de definitie dat het moet gaan om een verplichting die op de balansdatum als waarschijnlijk of als vaststaand kan worden beschouwd, maar waarvan niet bekend is in welke omvang en wanneer deze zal ontstaan. Bij het vaststellen van de waarschijnlijkheid moet daarbij voldoende voorzichtigheid worden betracht. Het deel waarvan (redelijkerwijs) ingeschat wordt dat deze binnen 12 maanden tot afwikkeling komt, moet in de modelstaat onder kortlopende schulden worden verantwoord.

NB: *Hoewel bepaalde waardeverminderingen (bijvoorbeeld de voorzieningen voor incurante voorraden en oninbare vorderingen) en bepaalde verplichtingen (bijvoorbeeld voorziening vakantiedagen) worden aangeduid als 'voorzieningen', gelden voor deze posten andere verslaggevingsregels dan voor de voorzieningen die apart in de balans zijn opgenomen. Zo komen waardeverminderingen direct in mindering op het desbetreffende actief en worden de bedoelde verplichtingen opgenomen onder de (kortlopende) schulden.*

Voorziening groot onderhoud

Ondanks dat een dergelijke voorziening niet voldoet aan het 'verplichtingenbeginsel', kan onder de overige voorzieningen tevens worden opgenomen de zogeheten 'kostenegalisatievoorzieningen' in het geval sprake is van het in eigendom zijn van het stadion en/of de verplichting om groot onderhoud uit te voeren. Dit soort voorzieningen strekt tot een gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal boekjaren (niet: winst- of verliesegalisatie) en geeft daarmee een beter beeld van het verloop van de exploitatielasten van de licentiehouder.

¹⁵ Let op: met ingang van het seizoen 2025/'26 wijzigt het percentage van 5% naar 10%. Dat wil zeggen, indien uit de modelstaat jaarstukken 2024/'25 (die in het seizoen 2025/'26 moeten worden ingediend) een negatief eigen vermogen blijkt, dient dit vermogen met ten minste 10% verbeterd te worden.

Aan een voorziening voor groot onderhoud dient een gedetailleerd onderhoudsplan ten grondslag te liggen. Een mutatie op de voorziening anders dan het gebruik ervan bij de uitvoering van het groot onderhoud (lees: vrijval), moet worden toegelicht.

Om een (te grote) verstoring van het FRS tegen te gaan, geldt een vuistregel dat de som van dotatie en vrijval over twee jaar genomen nooit minder kan zijn dan nihil. Indien de vrijval groter is zal deze worden beschouwd als een overige bate. Een volledige vrijval van een kostenegalisatievoorziening wordt beschouwd als stelselwijziging (te verwerken als rechtstreekse mutatie op het eigen vermogen), tenzij hiervoor een geldige reden bestaat (bijvoorbeeld verkoop van het stadion).

Verlieslatende contracten

In bepaalde situaties kan het voor een licentiehouder gunstiger zijn om tegen een laag bedrag een speler te verhuren aan een andere club. Hierbij kunnen de opbrengsten mogelijk lager zijn dan de resterende personeelskosten en/of afschrijvingskosten. Voor zover een dergelijk contract is gesloten voor balansdatum (30 juni of 31 december) dient een voorziening te worden gevormd.

Schulden

Schulden worden onderscheiden in lang- en kortlopende schulden. Een schuld is langlopend indien (is overeengekomen dat) geen betalingsverplichting bestaat (of kan ontstaan) binnen twaalf maanden. Dit ongeacht de aard van de desbetreffende schuld (bijv. 'schulden uit hoofde van transferactiviteiten).

Volgens de RJ vindt de eerste waardering van een lening altijd plaats tegen de reële waarde. De vervolgwaaardering is de (geamortiseerde) kostprijs. De lening wordt opgerent tegen de marktrente¹⁶. In de KNVB modelstaten vindt de eerste waardering van een rentevrije lening niet plaats tegen de reële waarde, maar tegen de (geamortiseerde) kostprijs.

Onder de kortlopende schulden worden in de modelstaat de volgende categorieën onderscheiden:

- a) crediteuren uit transferactiviteiten (alle nog te betalen bedragen);
- b) handelscrediteuren;
- c) kredietinstellingen;
- d) belastingen en schulden uit arbeidsrelaties;
- e) CFK;
- f) overige schulden;
- g) overlopende passiva.

De schulden zoals deze zijn verantwoord onder a) dienen nader te worden gespecificeerd. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van de zogenaamde 'transfers table' zoals deze verplicht is gesteld bij de aanvraag van een Europese licentie (zie onder 'Betalingsachterstand'). Onder c) dienen de rekening courant kredieten alsmede de aflossingsverplichtingen binnen twaalf maanden op langlopende leningen van banken en overige kredietinstellingen te worden verantwoord. De schulden zoals deze zijn verantwoord onder d) dienen nader te worden gespecificeerd. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van de zogenaamde 'employees table' en 'social/tax table' zoals deze verplicht is gesteld bij de aanvraag van een Europese licentie (zie onder 'Betalingsachterstand'). Het onderscheid tussen 'overige schulden' (f) en 'overlopende passiva' (g) betreft de aard van de onderliggende kasstromen. Bij overige

¹⁶ In sommige gevallen is de reële waarde van een instrument bij afsluiten ongelijk aan het bedrag dat wordt ontvangen of betaald. Zo kan er bijvoorbeeld sprake zijn van een rentevrije lening verstrekt door een aandeelhouder; in dat geval zal het verschil tussen de ontvangen middelen en de reële waarde van de schuld waarschijnlijk een kapitaalstorting zijn.

schulden zal de licentiehouders nog een bedrag moeten betalen, terwijl bij de overlopende passiva sprake is van vooruitontvangen bedragen (bijv. seizoenskaarten).

Een kwijtschelding (vrijval) van een lening in welke vorm dan ook dient in beginsel verantwoord te worden onder de overige baten.

Winst- en verliesrekening

In [appendix 4](#) worden nadere richtlijnen ten aanzien van verslaggeving van specifieke kosten en opbrengsten alsmede de toerekening hiervan aan periodes nader uiteengezet.

Mediabaten

Teneinde de licentiehouders te ondersteunen in de verwerking van de uitkeringen door de ECV en de CED in de financiële rapportages wordt een rapportage ter zake van de mediabaten opgesteld vanuit de ECV en de CED.

Personeelskosten

Onder personeelskosten worden begrepen de lonen & salarissen, sociale lasten (inclusief pensioenpremies) en de overige niet geldelijke beloningen (bijv. leaseauto, woonlasten, medische kosten etc.).

NB: deze laatste categorie is in de jaarrekening over het algemeen verantwoord als overige personeelskosten onder de overige bedrijfslasten en dient derhalve in de modelstaat te worden geherrubriceerd.

Indien een deel van de personeelskosten door een participant wordt betaald, moet dit bedrag worden verantwoord als 'loonkostensponsoring' als onderdeel van de overige baten, tenzij sprake is van de overdracht/verkoop van transferrechten. In het laatste geval zijn de opbrengsten te verantwoorden als resultaat vergoedingssommen.

In het geval waarbij een speler wordt gehuurd, wiens personeelskosten voor rekening komen van de Nederlandse licentiehouders, en de verhurende club een bijdrage doet ten aanzien van de loonkosten, dienen deze loonkosten onder de personeelskosten worden verantwoord en de bijdrage van de verhurende club onder overige baten. De licentiehouders dient een toelichting te geven voor welke speler en van welke club de bijdrage is ontvangen.

De transitievergoeding is onderdeel van de nieuwe Wet Werk & Zekerheid die op 1 juli 2015 is ingegaan. De transitievergoeding dient verantwoord te worden in de winst en verliesrekening onder de personeelskosten. Uw BVO geeft in de toelichting verdere informatie verdere informatie weer over de transitievergoedingen.

Vergoedingssommen (incl. spelersfondsen)

UEFA heeft in de UEFA Club Licensing and Financial Sustainability Regulations expliciete verslaggevingsvereisten opgenomen ten aanzien van (de datum voor) het verantwoorden van omzet uit hoofde van transfers. Om eventuele verschillen te voorkomen, zullen deze verslaggevingsvereisten tevens van toepassing zijn voor KNVB-doeleinden.

Een uitgaande transfer dient verantwoord te worden indien aan alle relevante voorwaarden is voldaan. UEFA licht toe dat aan alle relevante voorwaarden is voldaan op het moment dat er een juridische bindende transferovereenkomst tussen twee clubs en een juridische bindende arbeidsovereenkomst tussen de speler en de verkrijgende club bestaat¹⁷.

¹⁷ Er worden geen overige relevante voorwaarden onderscheiden. In een nadere toelichting heeft UEFA aangegeven dat de datum van overschrijving in TMS niet gezien mag worden als een relevante voorwaarde.

In de regel zal de transferovereenkomst tot stand komen op dezelfde datum als, of één of meerdere dagen na, de totstandkoming van de arbeidsovereenkomst. In deze gevallen is de datum van de transferovereenkomst leidend voor wat betreft de datum voor het verantwoorden van de omzet uit hoofde van de transfer. Op het moment dat de transferovereenkomst tot stand komt, stelt de verkopende club namelijk de speler in staat de verkopende club vroegtijdig te verlaten en naar de kopende club te vertrekken. Met andere woorden, op dat moment wordt de dienst door de verkopende club verricht¹⁸. In het geval dat de arbeidsovereenkomst wordt opgesteld op één of meerdere dagen na de totstandkoming van de transferovereenkomst, is de datum van de arbeidsovereenkomst leidend voor wat betreft het moment van het verantwoorden van de omzet uit hoofde van de transfer. In dit geval ligt de bewijslast bij de licentiehouders, d.w.z. de licentiehouders als verkopende club zal de datum van de arbeidsovereenkomst tussen de kopende club en de speler moeten (kunnen) aantonen.

Transferactiviteiten worden niet beschouwd als activiteiten uit gewone bedrijfsuitoefening van een licentiehouders en worden derhalve niet gepresenteerd als onderdeel van het bedrijfsresultaat.

Voor zover de transfer voortkomt uit tijdelijke (ver)huur, gelden daarenboven de volgende bepalingen:

- Een betaalde huursom moet worden verantwoord als personeelskosten. Uitzondering hierop is de omstandigheid dat de hurende club tevens het volledige salaris en andere (personeels)kosten voor of aan de betreffende speler betaalt.
- Een ontvangen huursom kan in mindering worden gebracht op de personeelskosten tot maximaal 120% van het bedrag dat voor deze speler aan (salaris)kosten is opgenomen. Het overige deel van de ontvangen huursom moet worden verantwoord als resultaat vergoedingssommen.

NB: UEFA stelt nadere eisen aan de verantwoording van opbrengsten inzake de overdracht van economische rechten met betrekking tot spelers.

De BVO is verplicht om per speler informatie te verstrekken over het percentage aan economische rechten dat (nog) in het bezit is van de BVO aan het begin en het einde van de rapportageperiode.

Opbrengsten die voortvloeien uit de overdracht van economische rechten mogen niet in de winst- en verliesrekening worden verantwoord. Deze opbrengsten dienen verantwoord te worden als overlopend passief tot het moment dat de desbetreffende spelersregistratie permanent is overgeschreven naar een andere voetbalorganisatie.

Licentiehouders wordt geadviseerd om in overweging te nemen om deze nieuwe voorschriften van UEFA voortaan te hanteren.

NB: Het is de vraag of het voorschrift van UEFA afwijkend is van of gedeeltelijk al wordt ondersteund door de algemene wet- en regelgeving. Ingevolge RJ 270.114 moeten opbrengsten en kosten die betrekking hebben op dezelfde transactie of gebeurtenis tegelijk in de winst- en verliesrekening worden verwerkt.

Bij de overdracht van economische rechten bestaan de opbrengsten uit de afgesproken vergoeding en de kosten uit de mogelijke afdracht van toekomstige transferinkomsten. Het is de vraag of deze kosten voldoende betrouwbaar bepaald kunnen worden. RJ 270.114 – hoewel deze niet specifiek van toepassing is op de overdracht van economische rechten – geeft aan dat indien dit niet het geval is, de opbrengst uit hoofde van de verkoop niet kan worden

¹⁸ In overeenstemming met RJ 270.115 met dien verstande dat er sprake is van slechts één prestatie en waarbij de opbrengst niet naar rato wordt verwerkt.

verwerkt, maar als overlopende passiva, zijnde een uitgestelde opbrengst, tot uitdrukking moet worden gebracht.

Belastingen

Een licentiehouder dient informatie te verstrekken over de fiscale positie. Informatie dient in ieder geval te worden verschaft over a) het jaar waarover aanslagen definitief zijn opgelegd; b) het bestaan van eventuele compensabele verliezen; c) betalingsregelingen en d) eventuele lopende geschillen.

Onder de financiële vaste activa kunnen actieve belastinglatenties worden opgenomen vanwege:

- a. verrekenbare tijdelijke verschillen;
- b. beschikbare voorwaartse verliescompensatie;
- c. beschikbare fiscale verrekeningsmogelijkheden.

Indien een latente belastingvordering is gebaseerd op beschikbare voorwaartse verliescompensatie kan deze actieve latentie alleen worden gevormd voor zover het *waarschijnlijk* is dat toekomstige fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee verliezen kunnen worden gecompenseerd en verrekeningsmogelijkheden kunnen worden benut.

Bovenbedoelde waarschijnlijkheid zal middels geprognosticeerde cijfers tot tenminste het jaar waarin de licentiehouder gebruik wil/kan maken van verliescompensatie tot uitdrukking dienen te komen. De cijfers dienen daarbij, in het geval dat een licentiehouder een plan van aanpak dient op te stellen, in overeenstemming te zijn met de (meerjaren)prognoses van het plan van aanpak. Het is de verantwoordelijkheid van de accountant om te toetsen of in redelijkheid mag worden aangenomen dat realisatie van de belastingclaim te zijner tijd zal kunnen plaatsvinden.

Resultaat deelneming en aandeel derden in resultaat

Afhankelijk van de juridische structuur en consolidatiekring kan er voor een licentiehouder sprake zijn van een deelneming en derhalve van een resultaat deelneming. Indien een licentiehouder integrale consolidatie toepast dient de licentiehouder het aandeel in het resultaat van derden in het resultaat in aftrek te brengen op het groepsresultaat en (als negatieve waarde in het geval van een positief resultaat) te verantwoorden.

HOOFDSTUK 5: TOELICHTING EN OVERIGE GEGEVENS

Niet in de balans opgenomen verplichtingen, activa en regelingen

Onder niet in de balans opgenomen verplichtingen worden begrepen:

- voorwaardelijke verplichtingen (bijvoorbeeld toezeggingen die moeten worden nagekomen als aan de onderliggende voorwaarden is voldaan);
- niet verwerkte verplichtingen (bijvoorbeeld tegen de licentiehouder ingediende claims waarvoor de toekenning mogelijk, maar niet waarschijnlijk is);
- meerjarige financiële verplichtingen (bijvoorbeeld leaseverplichtingen).

De licentiehouder moet van iedere voornoemde categorie niet uit de balans blijkende verplichting, de aard in de toelichting beschrijven. Tevens moeten de volgende informatie-elementen worden opgenomen van de niet uit de balans blijkende verplichting:

- a. een schatting van het financiële effect;
- b. een indicatie van de onzekerheden met betrekking tot het bedrag of het moment van betaling.

Verpande activa en activa onder eigendomsvoorbehoud

Het bestaan (en de bedragen) van beperkingen op eigendomsrechten en afgegeven zekerheden op eigendommen of rechten (zoals materiële vaste activa, mediagelden en seizoenskaarten) dient te worden bekend gemaakt.

Het bestaan (en de boekwaarde) van immateriële vaste activa waarop een beperking op de eigendomsrechten berust, moet worden toegelicht. Het betreft hier onder andere de belangen die spelersfondsen hebben op de transferrechten van de A-selectie. Voorts moet worden vermeld of de transferresultaten, indien deze worden gerealiseerd, als zekerheid zijn gesteld voor o.a. aflossingen op leningen.

Verbonden partijen

In Boek 2 Titel 9 BW en de RJ wordt geen definitie gegeven van het begrip 'verbonden partij'. Uit de Memorie van Toelichting bij lid 3 van artikel 2:381 BW blijkt dat hiervoor de definitie geldt zoals die is opgenomen in IFRS (International Financial Reporting Standards). Blijkens de Memorie van Toelichting is de definitie van 'verbonden partij' ruim. In het bijzonder wordt hierbij genoemd: managers in een sleutelpositie en echtgenoten van leden van de bestuurs-, leidinggevende en toezichthoudende organen.

Betalingen aan 'agents/intermediars'

Licentiehouders dienen het totaalbedrag (exclusief eventuele loonheffing en/of omzetbelasting) dat betaald is aan 'agents/intermediaires' in het meest recente boekjaar op te nemen in de toelichting. Het totaalbedrag dat iedere licentiehouder in het meest recente boekjaar aan 'agents/intermediaires' heeft betaald zal door de KNVB gepubliceerd worden¹⁹.

Kasstroomoverzicht

Als onderdeel van de jaarcijfers (licentie-eis F.01a) en de halfjaarcijfers (licentie-eis F.02) dient de licentiehouder een kasstroomoverzicht te overleggen. Onderscheid moet worden gemaakt in kasstromen uit (zie appendix 2):

- a) operationele activiteiten
- b) investeringsactiviteiten

¹⁹ Zie Reglement Voetbalagenten, artikel 10.

- c) financieringsactiviteiten
- d) overige activiteiten

De mutatie kasmiddelen moet aansluiten bij de mutatie kasmiddelen zoals gepresenteerd in de balans.

Bestuursverslag

De licentiehouders moet – ongeacht de omvang van de rechtspersoon – een bestuursverslag overeenkomstig artikel 2:391 BW opstellen. De inhoud van het bestuursverslag mag niet in strijd zijn met de jaarrekening. De RJ stelt eisen aan de inhoud van het bestuursverslag. Voor bepaalde beursgenoteerde vennootschappen en andere organisaties van openbaar belang zijn door de RJ aanvullende eisen opgenomen. In het bestuursverslag als bedoeld in licentie-eis F.04 dient, naast hetgeen verplicht is gesteld ingevolge de RJ, tenminste aandacht te worden besteed aan de toestand per balansdatum, de ontwikkeling gedurende het seizoen en de gerealiseerde resultaten (afgezet tegen de verwachtingen die vooraf werden uitgesproken) en de verwachte toekomstige gang van zaken (waarbij in het bijzonder aandacht wordt besteed aan mogelijke investeringen, de financiering van de licentiehouders en de personeelsbezetting). Verder moet inzicht worden gegeven in de risico's en onzekerheden waarmee de licentiehouders wordt geconfronteerd (waarbij mogelijke scenario's worden geschetst) en de opzet en werking van de organisatie waaronder de governance structuur.

Het bestuursverslag kan op verschillende manieren worden ingericht. De KNVB adviseert om het bestuursverslag in overeenstemming te laten zijn met de verantwoordelijkheidsgebieden binnen de organisatie. Onderwerpen die behandeld kunnen worden in het bestuursverslag zijn opgenomen in [appendix 3](#).

Openbaar maken jaarstukken

Een licentiehouders moet ingevolge licentie-eis F.04 uiterlijk 31 januari een bestuursverslag uitbrengen en openbaar maken. De cijfers in dit bestuursverslag mogen alleen afwijken van de cijfers die bij de licentiecommissie zijn ingeleverd (jaarrekening en/of modelstaat jaarstukken), mits zulks ter beoordeling van de licentiecommissie deugdelijk is gemotiveerd. Openbaar maken van het bestuursverslag kan op verschillende wijzen geschieden mits rekening gehouden is met de minimale eisen volgens licentie-eis F.04:

- door deponering bij het Handelsregister;
- door publicatie op de eigen website;
- door aankondiging in een openbaar medium dat het bestuursverslag ten kantore is op te vragen.

Op de website van de KNVB zal een verwijzing naar de gepubliceerde bestuursverslagen van alle licentiehouders worden opgenomen. Een combinatie van bovenstaande opties is onder bepaalde voorwaarden eveneens mogelijk. Tezamen met het bestuursverslag dient de licentiehouders het aantal toegekende punten bij de meest recente indeling ingevolge het FRS te publiceren op de eigen website en zulks uiterlijk 31 januari.

NB: Een licentiehouders die voor het komende seizoen (T+1) in aanmerking wenst te komen voor een UEFA-licentie moet, uiterlijk op 8 april, naast het bestuursverslag ook een jaarrekening als bedoeld in licentie-eis F.01 (beide maken onderdeel uit van het jaarverslag) over het afgelopen seizoen (T-1) uitbrengen en publiceren op de website van de licentiehouders.

HOOFDSTUK 6: BEGROTING (F.03)

Op rapportagemoment 3 rapporteert de licentiehouders over de financiële verwachtingen van het aankomende seizoen. Hiertoe moet de licentiehouders een (geconsolideerde/gecombineerde) begroting opstellen en indienen indien en voor zover tenminste één van de volgende omstandigheden van toepassing is:

- a. De licentiehouders bevindt zich in een traject van een plan van aanpak;
- b. Uit de meest recent ter hand gestelde jaarcijfers als bedoeld in licentie-eis F.01a en/of halfjaarcijfers als bedoeld in licentie-eis F.02 blijkt, na eventuele correcties een negatief eigen vermogen;
- c. Bij de meest recent ter hand gestelde jaarcijfers als bedoeld in licentie-eis F.01a en/of halfjaarcijfers zoals bedoeld in licentie-eis F.02 is door de accountant een verklaring afgegeven die een (on)verplichte paragraaf vanwege een continuïteitsvraagstuk of niet goedkeurend is; en/of
- d. De licentiehouders in het opvolgende seizoen zal uitkomen in de eerste divisie.

Een licentiehouders die op grond van i. tot en met iii, en niet op grond van iv, verplicht is om een begroting in te dienen, wordt vrijgesteld van de verplichting tot het indienen van een begroting als bedoeld in deze licentie-eis indien de betreffende licentiehouders reeds 'future financial information' (UEFA-begroting) als bedoeld in licentie-eis F.14 heeft ingediend hetgeen geen belemmering is gebleken voor het verstrekken van een UEFA-licentie.

De begroting moet consistent zijn opgesteld en dezelfde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling volgen als degene die gevolgd zijn bij het opstellen van de meest recente jaarrekening, behoudens een stelselwijziging die is doorgevoerd in het lopende seizoen en eveneens tot uitdrukking zal komen in de volgende jaarrekening. Een dergelijke stelselwijziging zal uitvoerig moeten worden toegelicht.

De begroting wordt in beginsel beoordeeld door het bureau licentiezaken. De Richtlijn (opmaak) plan van aanpak voorziet in de mogelijkheid voor de licentiecommissie om de begroting te laten voorzien van een onderzoeksrapport van de accountant.

In vergelijking met het opstellen van historische financiële informatie zijn betrekkelijk weinig richtlijnen bekend voor het opstellen van toekomstige informatie. Verschillende methoden kunnen worden gehanteerd. Bij de beoordeling van de begroting wordt in eerste instantie uitgegaan van een vergelijking met de meest recent gerealiseerde jaarresultaten.

Voor licentiehouders die zich bevinden in een traject van een plan van aanpak, geldt dat de geraamde uitgaven voor de duur waarop het plan van aanpak van kracht is, zijn vastgelegd. Zonder toestemming van de licentiecommissie mag niet van het plan van aanpak worden afgeweken. Hiertoe dient in dat geval een verzoek tot herziening te worden ingediend.

De begroting bestaat uit de volgende financiële overzichten:

1. Winst- en verliesrekening tot en met het einde van het volgende seizoen;
2. Liquiditeitsprognose (per kwartaal) tot en met het einde van het volgende seizoen.

Bij de begroting wordt een toelichting gegeven.

NB: voor licentiehouders die een plan van aanpak in moeten dienen, gelden aanvullende eisen ten aanzien van de in te dienen financiële overzichten en de daarbij behorende toelichting (zie Richtlijn (opmaak) plan van aanpak).

De rapportage van de begroting moet dezelfde informatie bevatten als hetgeen is voorgeschreven bij de (modelstaat van de) jaarcijfers. Van belang is om een zo goed mogelijk, maar tevens voorzichtige, inschatting te maken van de timing van enerzijds de opbrengsten/kosten (winst- en verliesrekening) en anderzijds de ontvangsten/uitgaven (liquiditeitsbegroting).

Het maken van een goede inschatting is met name belangrijk voor de licentiehouders die zich bevinden in een traject van een plan van aanpak, omdat tussentijdse normstellingen worden gelegd op het einde van een kwartaal (liquiditeit) of halfjaar (winst- en verliesrekening).

Onderstaand wordt per kosten-/opbrengstcategorie beschreven of en welke speciale eisen gelden ten aanzien van de verschillende in te dienen stukken.

Winst- en verliesrekening

De begroting moet zijn opgesteld op basis van reële veronderstellingen. De begroting zal door bureau licentiezaken beoordeeld worden in overeenstemming met Standaard 3400 ('Onderzoek van toekomstgerichte financiële informatie'). Bij de begroting wordt er onder andere beoordeeld in hoeverre de gemaakte schattingen door de licentiehouders 'niet onredelijk' zijn.

Zo moeten (significante) stijgingen onderbouwd kunnen worden met afgesloten contracten of lopende onderhandelingen waarbij het in hoge mate zeker is dat de beoogde omzetstijging zal kunnen worden gerealiseerd.

Wat betreft het kostenniveau moeten (significante) dalingen onderbouwd kunnen worden met afgesloten contracten of lopende onderhandelingen waarbij het in hoge mate zeker is dat de beoogde kostenreductie zal kunnen worden gerealiseerd.

Sponsorinkomsten

Indien een licentiehouders bijvoorbeeld een hoger bedrag aan sponsorinkomsten begroot dan de sponsorinkomsten die hij heeft gerealiseerd in het afgelopen seizoen, dient de licentiehouders in kwestie de begrote sponsorinkomsten aannemelijk te maken met:

- Onderliggende documenten, waaronder doch niet uitsluitend, onherroepelijke, schriftelijke en ondertekende overeenkomsten; en/of
- Naar de mening van de licentiecommissie deugdelijk en schriftelijk onderbouwde aannames.

Voor deze bepalingen geldt een uitzondering voor hogere bedragen die blijken uit het goedgekeurde plan van aanpak.

Vergoedingssommen

Het is een licentiehouders niet toegestaan in de begroting (nog) niet (onherroepelijk) gecontracteerde vergoedingssommen te verantwoorden. Voor de verwerking van vergoedingssommen wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

Reglementaire verplichting verbetering negatief eigen vermogen

Een licentiehouders met een negatief eigen vermogen is ingevolge artikel 6 lid 8 van het Licentiereglement verplicht een verbetering van tenminste 5%²⁰ per seizoen te verbeteren en dient, indien van toepassing, hiermee rekening te houden bij het opstellen van de begroting. De verbetering kan onder andere bewerkstelligd worden door een positief nettoresultaat.

Liquiditeitsbegroting

De begroting bestaat uit zes kwartalen, de laatste twee kwartalen van het onderhavige seizoen uit vier kwartalen voor het opvolgende seizoen. De beginstand liquide middelen van het opvolgende seizoen moet aansluiten op de eindstand liquide middelen zoals blijkt uit de halfjaarcijfers van het onderhavige seizoen.

De liquiditeitsbegroting wordt eventueel gecorrigeerd voor onzekere, niet contractueel onderbouwde posten. Hierbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan verwachte

²⁰ Let op: met ingang van het seizoen 2025/'26 wijzigt het percentage van 5% naar 10%.

transferinkomsten, niet onderbouwde stijgingen van inkomsten uit sponsoring, niet onderbouwde leningen en kapitaalstortingen.

Indien van de begrote liquiditeit een bedrag ter grootte van 30% of meer van de netto-omzet van licentiehouder wordt gerealiseerd middels ontvangsten die (direct of indirect) afkomstig zijn van één (natuurlijke of rechts-)persoon, moeten deze (verwachte) ontvangsten zijn onderbouwd door onherroepelijke, schriftelijke en getekende overeenkomsten.

Bij de begroting moet jegens de licentiecommissie genoegzaam worden aangetoond dat de bedragen daadwerkelijk beschikbaar zijn (bijvoorbeeld op eerste verzoek inbaar of storting op een derdengeldenrekening).

Vergoedingssommen

Het is een licentiehouder niet toegestaan in de liquiditeitsbegroting (nog) niet (onherroepelijk) gecontracteerde ontvangsten uit hoofde van vergoedingssommen te verantwoorden.

Reglementaire verplichting verbetering negatief eigen vermogen

Een licentiehouder met een negatief eigen vermogen is ingevolge artikel 6 lid 8 van het Licentiereglement verplicht een verbetering van tenminste 5%²¹ per seizoen te verbeteren en dient, indien van toepassing, hiermee rekening te houden bij het opstellen van de begroting. De verbetering kan bijvoorbeeld bewerkstelligd worden door een kapitaalstorting hetgeen tot uitdrukking wordt gebracht in de liquiditeitsbegroting.

Betalingsachterstanden

In de liquiditeitsbegroting dient rekening te worden gehouden met het – voor het einde van het seizoen – inlopen van eventueel aanwezige betalingsachterstanden. In de toelichting dient nadrukkelijk aandacht te worden besteed aan de bestaande betalingsachterstanden en eventuele lopende betalingsregelingen.

Beschikbare ruimte (bank)krediet

Indien een licentiehouder beschikt over een (bank)krediet mag de beschikbare faciliteit hier verantwoord worden. Het moet hierbij gaan om een contractueel overeengekomen faciliteit. Anticiperen op het verkrijgen van een dergelijke faciliteit is niet toegestaan.

Externe garantstelling

De licentiecommissie zal licentiehouders verplichten een externe garantstelling over te leggen indien de liquiditeitsbegroting niet sluitend is (al dan niet door een correctie op de begroting). De licentiecommissie zal de licentiehouder maximaal 4 maal twee weken de tijd te geven om aan de genoemde verplichting te voldoen²². Indien de externe garantstelling niet tijdig wordt overgelegd zullen de navolgende sancties worden opgelegd: (1) 3 wedstrijdpunten in mindering; (2) 3 wedstrijdpunten in mindering; (3) 3 wedstrijdpunten in mindering; en (4) intrekking licentie.

Onder een externe garantstelling wordt in dezen in ieder geval verstaan:

- a) een garantstelling (van een natuurlijk of rechtspersoon) die minimaal voldoet aan het format²³ van de KNVB;
- b) een bankgarantie (via één of meerdere banken die onder toezicht staan van de Europese Centrale Bank of de nationale toezichthouders in de EER²⁴); en/of
- c) de storting van gelden op een escrow-rekening of notariële derdengeldenrekening met vergelijkbare voorwaarden.

²¹ Let op: met ingang van het seizoen 2025/'26 wijzigt het percentage van 5% naar 10%.

²² Het gaat in dit verband om de navolgende data/deadlines: 1 juli; 15 juli; 1 augustus; en 15 augustus.

²³ Het format externe garantstelling van de KNVB is (op verzoek) beschikbaar bij de afdeling licentiezaken.

²⁴ De Nederlandsche Bank (DNB) is de nationale toezichthouder in Nederland.

Bij de indiening van de externe garantstelling zal jegens de licentiecommissie genoegzaam moeten worden aangetoond dat de gegarandeerde bedragen daadwerkelijk beschikbaar en op eerste verzoek inbaar zijn.

Indien de totaal gegarandeerde liquiditeit gelijk is aan of groter is dan 20% van de netto-omzet, dan kan niet enkel worden volstaan met een garantstelling conform het format van de KNVB, maar zal sprake moeten zijn van een bankgarantie of storting van gelden op een escrow-rekening of notariële derdengeldenrekening met vergelijkbare voorwaarden.

De licentiehouder dient binnen de door de licentiecommissie gestelde termijn, een met onherroepelijke, schriftelijke en getekende overeenkomsten onderbouwde en sluitende liquiditeitsbegroting of een externe garantstelling voor het alsdan begrote resterende liquiditeitstekort, te hebben ingediend.

Leningsovereenkomst en/of aandeelhoudersbesluit inzake een kapitaalstorting

Met ingang van het seizoen 2025/'26 (d.w.z. vanaf de begroting 2025/'26 die uiterlijk op 8 april 2025 of uiterlijk op 15 juni 2025 moet worden ingediend) geldt dat, bij de indiening van een leningsovereenkomst en/of aandeelhoudersbesluit inzake een kapitaalstorting, jegens de licentiecommissie genoegzaam zal moeten worden aangetoond dat de in dit verband toegezegde en begrote bedragen daadwerkelijk beschikbaar en op eerste verzoek inbaar zijn. Indien het bedrag met betrekking tot de lening en/of kapitaalstorting gelijk is aan of groter is dan 20% van de netto-omzet, dan kan niet enkel worden volstaan met respectievelijk de leningsovereenkomst en/of het aandeelhoudersbesluit, maar zal sprake moeten zijn van een bankgarantie of storting van gelden op een escrow-rekening of notariële derdengeldenrekening met vergelijkbare voorwaarden.

Wijziging van partij die uiteindelijk de zeggenschap uitoefent

Op het moment dat een voorgenomen emissie of overdracht van aandelen of andere wijzen van overgang van (uiteindelijke) zeggenschap (bijvoorbeeld juridische fusie, splitsing of stemovereenkomsten met derden), en zich een wijziging voordoet ter zake van de partij die uiteindelijk de zeggenschap uitoefent in de betreffende licentiehouder en/of (indien aanwezig) BVA-entiteit, de ultimate controlling party en hierbij sprake zal zijn van toezeggingen in de vorm van agio stortingen en/of andere financiële toezeggingen vanuit de nieuwe aandeelhouder, de uiteindelijk zeggenschap uitoefende partij, en de entiteiten hiertussen, ten tijde van de emissie of overdracht van aandelen dan wel daarna, wordt het de licentiehouder niet toegestaan om met deze toezegging prognose technisch of anderszins rekening te houden, tenzij genoegzaam aan de licentiecommissie is aangetoond dat het betreffende bedrag onherroepelijk en onvoorwaardelijk ter beschikking van de licentiehouder staat en op eerste verzoek van de licentiehouder en/of de KNVB daadwerkelijk aan de licentiehouder ter beschikking wordt gesteld. De UCP en licentiehouder moeten dit aantonen met overeenkomsten die onherroepelijk, schriftelijk en getekend zijn en jegens de licentiecommissie moet genoegzaam worden aangetoond dat de bedragen daadwerkelijk beschikbaar en op eerste verzoek inbaar zijn, bijvoorbeeld door middel van een bankgarantie (bij een bankinstelling die valt onder de toezichthoudende regelgeving van de Europese Centrale Bank¹) of door de storting van gelden op een escrow-rekening of notariële derdengeldenrekening met vergelijkbare voorwaarden.

Toelichting met onderliggende veronderstellingen

De toelichting kan allereerst informatie bevatten over de wijze waarop de begroting tot stand is gekomen. Hieruit volgt de betrokkenheid en de verantwoordelijkheid van de verschillende afdelingen.

Naar aard is een begroting toekomstgericht en daarmee – voor zover niet reeds contracten zijn gesloten – gebaseerd op inschattingen en veronderstellingen. In de toelichting moet de

licentiehouders vermelden welke reële veronderstellingen ten grondslag liggen aan de begrote inkomsten en uitgaven en welke risico's worden gelopen:

- Veronderstellingen zijn bijvoorbeeld de (beoogde) positie op de ranglijst aan het einde van het seizoen; het aantal rondes dat de licentiehouders verwacht te (kunnen) bereiken in Europees verband en/of het KNVB bekertoernooi; het aantal te verkopen seizoenkaarten; mutaties in het personeelsbestand; en investeringen in spelers.
- Risico's zijn de omstandigheden die van invloed zijn op het al dan niet (kunnen) realiseren van de begrote resultaten (de onzekerheden), waaronder bijvoorbeeld ook het risico's kan worden genoemd bij onverwacht succes (hogere bonussen). Een en ander kan gemotiveerd worden door bijvoorbeeld te verwijzen naar relevante aspecten in de realisatie in voorgaande periodes of op basis van overige informatie (zoals het schetsen van verschillende scenario's).

HOOFDSTUK 7: PROGNOSE (F.01B)

Op rapportagemoment 1 rapporteert de licentiehouders over de financiële verwachtingen van het aankomende seizoen. Hiertoe moet de licentiehouders op uiterlijk 15 oktober²⁵ indien de licentiehouders alsdan uitkomt in de eredivisie of uiterlijk op 1 november indien de licentiehouders alsdan uitkomt in de eerste divisie een (geconsolideerde) prognose opstellen en indienen.

NB: de prognose wordt verondersteld te zijn opgesteld na 31 augustus.

De prognose moet consistent zijn opgesteld en dezelfde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling volgen als degene die gevolgd zijn bij het opstellen van de meest recente jaarrekening, behoudens een stelselwijziging die is doorgevoerd in het lopende seizoen en eveneens tot uitdrukking zal komen in de volgende jaarrekening. Een dergelijke stelselwijziging zal uitvoerig moeten worden toegelicht.

De prognose moet zijn voorzien van een onderzoeksrapport (Standaard 3400²⁶) afgegeven door een accountant (RA of AA met certificerende bevoegdheid overeenkomstig art BW 2:393).

In vergelijking met het opstellen van historische financiële informatie zijn betrekkelijk weinig richtlijnen bekend voor het opstellen van toekomstige informatie. Verschillende methoden kunnen worden gehanteerd. Bij de beoordeling van de prognose ligt vergelijking met de meest recent gerealiseerde jaarresultaten en, indien van toepassing, een vergelijking met de meest recente begroting voor de hand.

Voor licentiehouders die zich in een traject van een plan van aanpak bevinden, geldt dat de geraamde uitgaven voor de duur waarop het plan van aanpak van kracht is, zijn vastgelegd. Zonder toestemming van de licentiecommissie mag niet van het plan van aanpak worden afgeweken. Hiertoe dient in dat geval een verzoek tot herziening te worden ingediend.

De prognose omvat de volgende financiële overzichten:

1. Winst- en verliesrekening over het lopende seizoen;
2. Liquiditeitsprognose (per kwartaal) over het lopende seizoen;
3. Balans per 30 juni van het lopende seizoen.

Bij de prognose wordt een toelichting gegeven. De toelichting zal in de regel uitgebreider (moeten) zijn bij licentiehouders die een plan van aanpak in moeten dienen.

De rapportage van de prognose moet dezelfde informatie bevatten als hetgeen is voorgeschreven bij de (modelstaat van de) jaarcijfers (m.u.v. de geprognosticeerde balans).

Onderstaand wordt per kosten-/opbrengstcategorie beschreven of en welke speciale eisen gelden ten aanzien van de verschillende in te dienen stukken.

Winst- en verliesrekening

De prognose moet zijn opgesteld op basis van reële veronderstellingen. De prognose zal door de accountant beoordeeld worden in overeenstemming met Standaard 3400 ('Onderzoek van toekomstgerichte financiële informatie'). Bij de prognose wordt er onder andere beoordeeld in hoeverre de gemaakte schattingen door de licentiehouders 'niet onredelijk' zijn.

Naar mate het seizoen vordert, zal meer duidelijkheid bestaan over de te behalen resultaten door inmiddels gesloten contracten. Bij de prognose is daarom vooral van belang inzicht te hebben in de nog niet contractueel gedekte (sponsor)inkomsten en de inschatting in hoeverre het reëel is dat deze in het resterende deel van het seizoen alsnog kunnen worden gerealiseerd.

²⁵ Licentiehouders die in het betreffende seizoen actief zijn (geweest) in een Europese clubcompetitie moeten, voor wat betreft de jaarstukken, de conceptcijfers uiterlijk op 1 oktober indienen.

²⁶ Standaard 3400 maakt onderdeel uit van de Nadere Voorschriften Controle- en Overige Standaarden (NV COS).

Wat betreft het kostenniveau moeten grote dalingen onderbouwd kunnen worden met afgesloten contracten of lopende onderhandelingen waarbij het in hoge mate zeker is dat de beoogde kostenreductie zal kunnen worden gerealiseerd.

Bijzondere bepalingen gelden ten aanzien van:

Sponsorinkomsten

Indien een licentiehouders bijvoorbeeld een hoger bedrag aan sponsorinkomsten prognosticeert dan de sponsorinkomsten die hij heeft gerealiseerd in het afgelopen seizoen, dient de licentiehouders in kwestie de geprognosticeerde sponsorinkomsten aannemelijk te maken met:

- Onderliggende documenten, waaronder doch niet uitsluitend, onherroepelijke, schriftelijke en ondertekende overeenkomsten; en/of
- Naar de mening van de licentiecommissie deugdelijk en schriftelijk onderbouwde aannames.

Voor deze bepalingen geldt een uitzondering voor hogere bedragen die blijken uit het goedgekeurde plan van aanpak.

Vergoedingssommen

Het is een licentiehouders niet toegestaan in de prognose (nog) niet (onherroepelijk) gecontracteerde vergoedingssommen te verantwoorden. Voor de verwerking van vergoedingssommen wordt verwezen naar hoofdstuk 4.

Reglementaire verplichting verbetering negatief eigen vermogen

Een licentiehouders met een negatief eigen vermogen is ingevolge artikel 6 lid 8 van het Licentiereglement verplicht een verbetering van tenminste 5%²⁷ per seizoen te verbeteren en dient, indien van toepassing, hiermee rekening te houden bij het opstellen van de prognose. De verbetering kan onder andere bewerkstelligd worden door een positief nettoresultaat. De licentiehouders beoordeelt bij het opstellen van de prognose in hoeverre een eventuele verbetering middels een positief nettoresultaat als verwerkt in de begroting nog steeds toereikend is.

Liquiditeitsprognose

De liquiditeitsprognose is uitgangspunt voor variabele 5 'Buffer liquide middelen o.b.v. toekomst' van het financieel ratingsysteem. In de richtlijn is het volgende bepaald:

“De liquiditeitspositie wordt eventueel gecorrigeerd voor onzekere, niet contractueel onderbouwde posten. Hierbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan verwachte transferinkomsten, niet onderbouwde stijgingen van inkomsten uit sponsoring, niet onderbouwde leningen en kapitaalstortingen.”

Een licentiehouders dient als onderdeel van de prognose een sluitende liquiditeitsprognose (al dan niet middels externe garantstellingen) over te leggen.

Onder een sluitende liquiditeitsprognose wordt verstaan een prospectief liquiditeitsoverzicht dat zowel qua eindstand als gedurende het seizoen steeds een saldo vertoont groter dan of gelijk aan nihil.

Indien van de geprognosticeerde liquiditeit een bedrag ter grootte van 30% of meer van de netto-omzet van licentiehouders wordt gerealiseerd middels ontvangsten die (direct of indirect) afkomstig zijn van één (natuurlijke of rechts-)persoon, moeten deze (verwachte) ontvangsten zijn onderbouwd door onherroepelijke, schriftelijke en getekende overeenkomsten.

²⁷ Let op: met ingang van het seizoen 2025/'26 wijzigt het percentage van 5% naar 10%.

Aangetoond moet kunnen worden – aan de accountant van de licentiehouders – dat de bedragen daadwerkelijk beschikbaar zijn (bijvoorbeeld op eerste verzoek inbaar of storting op een derdengeldenrekening).

Vergoedingssommen

Het is een licentiehouders niet toegestaan in de liquiditeitsprognose (nog) niet (onherroepelijk) gecontracteerde ontvangsten uit hoofde van vergoedingssommen te verantwoorden.

Reglementaire verplichting verbetering negatief eigen vermogen

Een licentiehouders met een negatief eigen vermogen is ingevolge artikel 6 lid 8 van het Licentiereglement verplicht een verbetering van tenminste 5% per seizoen te verbeteren en dient, indien van toepassing, hiermee rekening te houden bij het opstellen van de prognose. De verbetering kan bewerkstelligd worden door een kapitaalstorting hetgeen tot uitdrukking wordt gebracht in de liquiditeitsprognose. De licentiehouders beoordeelt bij het opstellen van de prognose in hoeverre een eventuele verbetering middels een kapitaalstorting als verwerkt in de begroting nog steeds toereikend is.

Betalingsachterstanden

In de liquiditeitsprognose dient rekening te worden gehouden met het – voor het einde van het seizoen – inlopen van eventueel aanwezige betalingsachterstanden. In de toelichting dient nadrukkelijk aandacht te worden besteed aan bestaande betalingsachterstanden en eventuele lopende betalingsregelingen.

Beschikbare ruimte (bank)krediet

Indien een licentiehouders beschikt over een (bank)krediet mag de beschikbare faciliteit hier verantwoord worden. Het moet hierbij gaan om een overeengekomen faciliteit. Anticiperen op het verkrijgen van een dergelijke faciliteit is niet toegestaan.

Externe garantstelling

De licentiecommissie zal licentiehouders verplichten een externe garantstelling over te leggen indien de liquiditeitsprognose niet sluitend is (al dan niet door een correctie op de prognose). De licentiecommissie zal de licentiehouders maximaal 4 maal twee weken de tijd te geven om aan de genoemde verplichting te voldoen²⁸. Indien de externe garantstelling niet tijdig wordt overgelegd zullen de navolgende sancties worden opgelegd: (1) 3 wedstrijdpunten in mindering; (2) 3 wedstrijdpunten in mindering; (3) 3 wedstrijdpunten in mindering; en (4) intrekking licentie.

Onder een externe garantstelling wordt in dezen in ieder geval verstaan:

- a) een garantstelling (van een natuurlijk of rechtspersoon) die minimaal voldoet aan het format²⁹ van de KNVB;
- b) een bankgarantie (via één of meerdere banken die onder toezicht staan van de Europese Centrale Bank of de nationale toezichthouders in de EER³⁰); en/of
- c) de storting van gelden op een escrow-rekening of notariële derdengeldenrekening met vergelijkbare voorwaarden.

Bij de indiening van de externe garantstelling zal jegens de licentiecommissie genoegzaam moeten worden aangetoond dat de gegarandeerde bedragen daadwerkelijk beschikbaar en op eerste verzoek inbaar zijn.

²⁸ Het gaat in dit verband om de navolgende data/deadlines voor licentiehouders die actief zijn in respectievelijk de eredivisie en eerste divisie: 1 november; 15 november; 1 december en 15 december & 15 november; 1 december; 15 december en 1 januari.

²⁹ Het format externe garantstelling van de KNVB is (op verzoek) beschikbaar bij de afdeling licentiezaken.

³⁰ De Nederlandsche Bank (DNB) is de nationale toezichthouder in Nederland.

Indien de totaal gegarandeerde liquiditeit gelijk is aan of groter is dan 20% van de netto-omzet, dan kan niet enkel worden volstaan met een garantstelling conform het format van de KNVB, maar zal sprake moeten zijn van een bankgarantie of storting van gelden op een escrow-rekening of notariële derdengeldenrekening met vergelijkbare voorwaarden.

De licentiehouder dient binnen de door de licentiecommissie gestelde termijn, een met onherroepelijke, schriftelijke en getekende overeenkomsten onderbouwde en sluitende liquiditeitsprognose of een externe garantstelling voor het alsdan geprognosticeerde resterende liquiditeitstekort, te hebben ingediend.

Leningsovereenkomst en/of aandeelhoudersbesluit inzake een kapitaalstorting

Met ingang van het seizoen 2025/'26 geldt dat, bij de indiening van een leningsovereenkomst en/of aandeelhoudersbesluit inzake een kapitaalstorting, jegens de licentiecommissie genoegzaam zal moeten worden aangetoond dat de in dit verband toegezegde en begrote bedragen daadwerkelijk beschikbaar en op eerste verzoek inbaar zijn. Indien het bedrag met betrekking tot de lening en/of kapitaalstorting gelijk is aan of groter is dan 20% van de netto-omzet, dan kan niet enkel worden volstaan met respectievelijk de leningsovereenkomst en/of het aandeelhoudersbesluit, maar zal sprake moeten zijn van een bankgarantie of storting van gelden op een escrow-rekening of notariële derdengeldenrekening met vergelijkbare voorwaarden.

Wijziging van partij die uiteindelijk de zeggenschap uitoefent

Op het moment dat een voorgenomen emissie of overdracht van aandelen of andere wijzen van overgang van (uiteindelijke) zeggenschap (bijvoorbeeld juridische fusie, splitsing of stemovereenkomsten met derden), en zich een wijziging voordoet ter zake van de partij die uiteindelijk de zeggenschap uitoefent in de betreffende licentiehouder en/of (indien aanwezig) BVA-entiteit, de ultimate controlling party en hierbij sprake zal zijn van toezeggingen in de vorm van agio stortingen en/of andere financiële toezeggingen vanuit de nieuwe aandeelhouder, de uiteindelijk zeggenschap uitoefende partij, en de entiteiten hiertussen, ten tijde van de emissie of overdracht van aandelen dan wel daarna, wordt het de licentiehouder niet toegestaan om met deze toezegging prognose technisch of anderszins rekening te houden, tenzij genoegzaam aan de licentiecommissie is aangetoond dat het betreffende bedrag onherroepelijk en onvoorwaardelijk ter beschikking van de licentiehouder staat en op eerste verzoek van de licentiehouder en/of de KNVB daadwerkelijk aan de licentiehouder ter beschikking wordt gesteld. De UCP en licentiehouder moeten dit aantonen met overeenkomsten die onherroepelijk, schriftelijk en getekend zijn en jegens de licentiecommissie moet genoegzaam worden aangetoond dat de bedragen daadwerkelijk beschikbaar en op eerste verzoek inbaar zijn, bijvoorbeeld door middel van een bankgarantie (bij een bankinstelling die valt onder de toezichthoudende regelgeving van de Europese Centrale Bank¹) of door de storting van gelden op een escrow-rekening of notariële derdengeldenrekening met vergelijkbare voorwaarden.

Toelichting met onderliggende veronderstellingen

De toelichting kan allereerst informatie bevatten over de wijze waarop de prognose tot stand is gekomen. Hieruit volgt de betrokkenheid en de verantwoordelijkheid van de verschillende afdelingen.

Naar aard is een prognose toekomstgericht en daarmee – voor zover niet reeds contracten zijn gesloten – gebaseerd op inschattingen en veronderstellingen. In de toelichting moet de licentiehouder vermelden welke reële veronderstellingen ten grondslag liggen aan de geprognosticeerde inkomsten en uitgaven en welke risico's worden gelopen:

- Veronderstellingen zijn bijvoorbeeld de (beoogde) positie op de ranglijst aan het einde van het seizoen; het aantal rondes dat de licentiehouder verwacht te (kunnen) bereiken in

- Europees verband en/of het KNVB bekertoernooi; het aantal te verkopen seizoenskaarten; mutaties in het personeelsbestand; en investeringen in spelers.
- Risico's zijn de omstandigheden die van invloed zijn op het al dan niet (kunnen) realiseren van de begrote resultaten (de onzekerheden), waaronder bijvoorbeeld ook het risico's kan worden genoemd bij onverwacht succes (hogere bonussen). Een en ander kan gemotiveerd worden door bijvoorbeeld te verwijzen naar relevante aspecten in de realisatie in voorgaande periodes of op basis van overige informatie (zoals het schetsen van verschillende scenario's).

HOOFDSTUK 8: HALFJAARCIJFERS (F.02)

Iedere licentiehouder moet geconsolideerde halfjaarcijfers opstellen en indienen. De cijfers moeten zijn beoordeeld door een accountant. Een licentiehouder wordt vrijgesteld van de verplichting om de halfjaarcijfers te laten zijn voorzien van een beoordelingsverklaring afgegeven door een accountant (RA of AA met certificerende bevoegdheid) indien en voor zover de licentiehouder uitkomt in de eerste divisie, ten tijde van indienen van de halfjaarcijfers niet (meer) actief is in de KNVB-beker en zich niet bevindt in een traject van een plan van aanpak.

De halfjaarcijfers moeten consistent zijn opgesteld en dezelfde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling volgen als de grondslagen die gevolgd zijn bij het opstellen van de meest recente jaarrekening, behoudens een stelselwijziging die is doorgevoerd in het lopende seizoen en eveneens tot uitdrukking zal komen in de volgende jaarrekening. Een stelselwijziging zal genoegzaam moeten worden toegelicht.

De rapportage van de halfjaarcijfers moet dezelfde informatie bevatten als hetgeen is voorgeschreven bij de jaarcijfers. Aanvullende posten of toelichtingen moeten worden opgenomen als weglating daarvan de halfjaarcijfers misleidend zou maken.

In overeenstemming met de jaarstukken dient de licentiehouder rekening te houden met de voorgeschreven richtlijnen voor wat betreft verslaggeving van specifieke kosten en opbrengsten alsmede de toerekening hiervan aan periodes ([appendix 4](#)).

'Net equity rule' (positief vermogen)

Ingevolge licentie-eis F.15 dient uit de halfjaarcijfers van de licentiehouder, die voor het komende seizoen (T+1) in aanmerking wenst te komen voor een UEFA-licentie, het navolgende te blijken:

- i. Een positief weerstandsvermogen (eigen vermogen en achtergestelde leningen) per 31 december van het lopende seizoen (T); of
- ii. Een verbetering van een negatief weerstandsvermogen (eigen vermogen en achtergestelde leningen) ten opzichte van het weerstandsvermogen per 31 december van het voorgaande seizoen (T-1) van tenminste 10%.

Indien een licentiehouder niet voldoet aan de voorwaarden zoals genoemd onder i en ii kan de betreffende licentiehouder op uiterlijk 31 maart van het lopende seizoen (T) een gecontroleerde balans³¹ indienen waaruit blijkt dat het weerstandsvermogen positief is en/of verbeterd is met ten minste 10% ten opzichte van het weerstandsvermogen per 31 december van het voorgaande seizoen (T-1).

SLOTBEPALING

³¹ Een toelichting op de balans is hierbij niet vereist.

Deze Richtlijn verslaggeving KNVB modelstaten is vastgesteld en in werking getreden met
ingang van 1 juli 2025.

APPENDICES

Appendix 1: KNVB richtlijnen versus algemene wet- en regelgeving

ALGEMEEN	KNVB richtlijnen	Algemene wet- en regelgeving
Indeling van de financiële rapportages	KNVB modelstaten	Besluit modellen jaarrekening (BMJ)
Criteria voor de vermelding van gegevens	Informatie is van relatieve betekenis als het weglaten of het onjuist weergeven daarvan invloed heeft op het al dan niet van toepassing zijn van een plan van aanpak traject	Relevantie betreft de mate waarin informatie de economische beslissingen van gebruikers beïnvloed. Informatie die de economische beslissingen die gebruikers niet zou kunnen beïnvloeden hoeft niet te worden opgenomen
Consolidatiekring	- De licentiehouders en, indien afwijkend, de BVA-entiteit (de rechtspersoon waarin de betaaldvoetbalactiviteiten, waaronder mede begrepen het eerste team, zijn ondergebracht, indien dit niet de KNVB licentiehouders is); - Iedere dochteronderneming van de licentiehouders en, indien afwijkend, de BVA-entiteit (de rechtspersoon waarin de betaaldvoetbalactiviteiten, waaronder mede begrepen het eerste team, zijn ondergebracht, indien dit niet de KNVB licentiehouders is); - Iedere entiteit, ongeacht of die entiteit uitmaakt van de juridische structuur, die opbrengsten genereert, diensten verleent en/of kosten maakt ten aanzien van de volgende zogenaamde voetbalactiviteiten: i) in dienst nemen/werven van werknemers inclusief	De rechtspersoon zelf, zijn dochtermaatschappijen en andere groepsmaatschappijen die onder de rechtspersoon vallen en andere groepsmaatschappijen waarover overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover centrale leiding wordt gevoerd

ALGEMEEN	KNVB richtlijnen	Algemene wet- en regelgeving
	het betalen van alle vormen van vergoedingen aan werknemers die voortvloeien uit contractuele of wettelijke verplichtingen; en ii. aan- en/of verkopen van speler(registratie)s (inclusief huur); - Iedere entiteit binnen de juridische structuur die opbrengsten genereert, diensten verleent en/of kosten maakt ten aanzien van de volgende zogenaamde voetbalactiviteiten: iii. ticketing; iv. sponsoring en reclame; v. broadcasting; vi. merchandise en hospitality; vii. werkzaamheden van de club (administratie, activiteiten op wedstrijddagen, reizen, scouting, etc.); viii. gebruik en management van stadion en trainingsfaciliteiten; ix. vrouwenvoetbal; x. jeugdopleiding; xi. financiering, waaronder eigen vermogen dat resulteert in de verplichtingen voor de licentiehouders of vreemd vermogen waarbij activa of omzet van de licentiehouders direct of indirect is verpand.	
Verbonden partijen	Transacties van betekenis die al dan niet onder normale marktvoorwaarden hebben plaatsgevonden, worden toegelicht	Transacties van betekenis die niet onder normale marktvoorwaarden hebben plaatsgevonden, moeten worden toegelicht. Voor transacties van betekenis die onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan, wordt aanbevolen deze toe te lichten

ALGEMEEN	KNVB richtlijnen	Algemene wet- en regelgeving
Stelselwijziging	Stelselwijzigingen die effect hebben op het vermogen of resultaat dienen volgens de prospectieve methode te worden verwerkt (ongewijzigde boekwaarden begin seizoen)	Het cumulatieve effect van de stelselwijzigingen wordt verwerkt in het eigen vermogen. De vergelijkende cijfers moeten worden aangepast, tenzij dit praktisch niet mogelijk is. Verder moeten de verschillen tussen de oorspronkelijke en aangepaste cijfers en afwijking van de retrospectieve verwerking worden toegelicht.
Fouterstel	(Materiële) fouten die effect hebben op het eigen vermogen (EV) aan het einde van het seizoen waarin de materiële fout is gemaakt, dienen overeenkomstig de prospectieve methode bij stelselwijzigingen te worden verwerkt (zie stelselwijziging)	Een materiële fout die effect heeft op het eigen vermogen wordt als volgt hersteld: het eigen vermogen aan het einde van het voorafgaande boekjaar wordt herrekend alsof de fout niet heeft plaatsgevonden en het verschil tussen het eigen vermogen aan het eind van het voorafgaande boekjaar voor en na herrekening (het cumulatief effect) wordt verwerkt als een rechtstreekse mutatie van het eigen vermogen aan het begin van het boekjaar waarin het fouterstel plaatsvindt. Het verschil moet worden toegelicht en de vergelijkende cijfers moeten worden aangepast (retrospectieve verwerking)
Gebeurtenissen na balansdatum	Na de uiterste inleverdatum kunnen de financiële rapportages niet meer door de licentiehouder worden gewijzigd, tenzij sprake is van een materiële fout	Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden bij het opmaken van de jaarrekening verwerkt. Na vaststellen van de jaarrekening worden deze niet meer verwerkt
Immateriële vaste activa (vergoedingssommen)	Kostprijs minus cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen Alternatief is het ineens ten laste van het resultaat brengen van de vergoedingssommen	Kostprijs minus cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen Onder voorwaarden (liquide markt) ook actuele-/reële waarde toegestaan
<i>UEFA: (afschrijvingen op) hand- en tekengelden zijn personeelskosten</i>		

ALGEMEEN	KNVB richtlijnen	Algemene wet- en regelgeving
Materiële vaste activa	Kostprijs minus cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen	Kostprijs minus cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen Actuele waarde minus cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen Vervolgwaardering bij Actuele waarde: toepassing van actuele kostprijs, zijnde actuele inkoopprijs of actuele vervaardigingsprijs
	Een resultaat op de verkoop van materiële vaste activa dient verantwoord te worden door het resultaat in mindering te brengen op de afschrijvingskosten	Een resultaat op de verkoop van materiële vaste activa worden, tenzij de verkopen plaatsvinden in het kader van de normale bedrijfsactiviteiten, niet onder de netto-omzet verantwoord
Vlottende activa	Alle activa met een resterende looptijd op balansdatum van meer dan twaalf maanden moeten als langlopend worden gerubriceerd	Vlottende activa omvatten onder andere voorraden en vorderingen die zijn ontstaan als onderdeel van de normale productiecycclus, zelfs als de verwachting is dat zij niet binnen 12 maanden na balansdatum te gelde worden gemaakt of anderszins worden aangewend. Indien vorderingen met een resterende looptijd van meer dan een jaar in een totaalbedrag onder de vlottende activa zijn gerubriceerd, moet in de toelichting het bedrag worden vermeld waarvan de looptijd langer dan een jaar is
Belastinglatenties	Het kortlopend deel van een latente belastingvordering mag op een afzonderlijke regel onder de vlottende activa (vorderingen) worden opgenomen	Waardering vindt plaats tegen nominale of contante waarde. Latente belastingvorderingen dienen, afhankelijk van hun verwachte looptijd, op een afzonderlijke regel te worden opgenomen onder de financiële vaste activa of onder de vlottende activa (vorderingen). Het bedrag dat vermoedelijk binnen één jaar verrekenbaar zal zijn, wordt vermeld in de toelichting.
Eigen vermogen	Onder voorwaarden kunnen achtergestelde leningen worden meegenomen in de	De samenstelling van het garantievermogen of aansprakelijk

ALGEMEEN	KNVB richtlijnen	Algemene wet- en regelgeving
	berekening van de solvabiliteit (variabele 2)	vermogen dient duidelijk in de toelichting te worden vermeld
Eigen vermogen	Alle achtergestelde schulden met een resterende looptijd op balansdatum van minder dan twaalf maanden moeten als kortlopend worden gerubriceerd	Posten met een kortlopend karakter dienen niet in het garantievermogen of aansprakelijk vermogen te worden opgenomen
Eigen vermogen	De classificatie van een financieel instrument dient te worden gebaseerd op de juridische vorm van het instrument	De classificatie van een financieel instrument kan worden gebaseerd op de juridische vorm van het instrument of op de economische realiteit
Voorzieningen	Indien een (deel van een) voorziening redelijkerwijs binnen twaalf maanden tot afwikkeling komt, moet (dit deel van) deze voorziening als kortlopend worden gerubriceerd	De wet stelt dat zo veel mogelijk moet worden aangegeven in welke mate de voorzieningen als langlopend moeten worden beschouwd. De voorziening kan, afhankelijk van de aard, worden gewaardeerd tegen nominale- of contante waarde
Rentevrije lening	De eerste waardering vindt plaats tegen de (geamortiseerde) kostprijs	De eerste waardering vindt plaats tegen de reële waarde
Kortlopende schulden	Alle schulden met een resterende looptijd op balansdatum van minder dan twaalf maanden moeten als kortlopend worden gerubriceerd	Algemene regel: indien betalingstermijn meer dan een jaar is, dan deze rubriceren als langlopende schuld. Ten behoeve van het inzicht in de liquiditeit van de onderneming is aanbevolen om het kortlopend deel van langlopende schulden onder de kortlopende schulden te rubriceren
Personeelskosten	De definitie van personeelskosten omvat naast lonen & salarissen (inclusief sociale lasten) tevens de overige personeelskosten	Lonen & salarissen (zijnde de loonkosten inclusief sociale lasten en pensioenkosten) en de overige personeelskosten worden onder verschillende kostencategorieën verantwoord
<i>UEFA: (afschrijvingen op) hand- en tekengelden zijn personeelskosten</i>		

ALGEMEEN	KNVB richtlijnen	Algemene wet- en regelgeving
Resultaat vergoedingssommen	Het resultaat vergoedingssommen omvat alle spelersgerelateerde opbrengsten met uitzondering van: a) loonkostensponsoring voor zover de tegenprestatie niet bestaat uit overdracht van transferrechten; en b) huursommen voor zover deze de personeelskosten van de speler voor meer dan 120% afdekken	Het resultaat vergoedingssommen maakt deel uit van het bedrijfsresultaat
<i>UEFA: inkomsten uit de overdracht/verkoop van economische rechten op spelers mogen niet in de winst- en verliesrekening opgenomen worden tot het moment waarop de spelerregistratie permanent is overgegaan naar een andere voetbalorganisatie.</i>		

BEGROTING/PROGNOSE	KNVB richtlijnen	Algemene wet- en regelgeving
Grondslag van de gemaakte schattingen	Reële veronderstellingen. Indien een licentiehouder een hoger bedrag aan sponsorinkomsten begroot en prognosticeert dan de sponsorinkomsten die hij heeft gerealiseerd in het afgelopen seizoen, dient de licentiehouder in kwestie de begrote en geprognosticeerde sponsorinkomsten aannemelijk te maken met: - Onderliggende documenten, waaronder doch niet uitsluitend, onherroepelijke, schriftelijke en ondertekende overeenkomsten; en/of - Deugdelijk en schriftelijk onderbouwde aannames	Niet onredelijk
Vergoedingssommen	Het is een licentiehouder niet toegestaan in de begroting en prognose (nog) niet (onherroepelijk) gecontracteerde ontvangsten uit hoofde van vergoedingssommen te verantwoorden: dit geldt voor zowel de winst- en verliesrekening als de liquiditeitsbegroting en -prognose.	Niet onredelijk

BEGROTING/PROGNOSE	KNVB richtlijnen	Algemene wet- en regelgeving
Liquiditeitsbegroting en - prognose	De liquiditeitspositie wordt eventueel gecorrigeerd voor onzekere, niet contractueel onderbouwde posten Indien een licentiehouder beschikt over een bankkrediet mag de beschikbare faciliteit in de liquiditeitsbegroting en -prognose verantwoord worden. Het moet hierbij gaan om een schriftelijk overeengekomen faciliteit. Anticiperen op het verkrijgen van een dergelijke faciliteit is niet toegestaan. In de liquiditeitsbegroting en -prognose dient rekening te worden gehouden met het – voor het einde van het seizoen – inlopen van eventueel aanwezige betalingsachterstanden	Niet onredelijk
Afhankelijkheid geldschieder	Indien van de begrote of geprognosticeerde liquiditeit een bedrag ter grootte van 30% of meer van de netto-omzet van licentiehouder wordt gerealiseerd middels ontvangsten die (direct of indirect) afkomstig zijn van één (natuurlijke of rechts-)persoon, moeten deze (verwachte) ontvangsten zijn onderbouwd door onherroepelijke, schriftelijke en getekende overeenkomsten Bij de begroting en prognose moet jegens de accountant genoegzaam worden aangetoond dat de bedragen daadwerkelijk beschikbaar en op eerste verzoek inbaar zijn, bijvoorbeeld door middel van een bankgarantie of door de storting van gelden op een daarmee vergelijkbare derdengeldenrekening	Niet onredelijk

Appendix 2: Minimale onderverdeling balans, winst- en verliesrekening en kasstroomoverzicht

Balans

Assets

- i. cash and cash equivalents
- ii. accounts receivable from player transfers (current and non-current)
- iii. accounts receivable from group entities and other related parties (current and non-current)
- iv. other current accounts receivable
- v. tax assets (current and non-current)
- vi. inventories
- vii. other assets (current and non-current)
- viii. tangible assets
- ix. intangible assets – player registrations
- x. intangible assets – other
- xi. investments

Liabilities

- xi. bank overdrafts
- xii. bank and other loans (current and non-current)
- xiii. accounts payable to group entities and other related parties (current and non-current)
- xv. accounts payable relating to player transfers (current and non-current)
- xvi. accounts payable to employees
- xvii. accounts payable to social/tax authorities (current and non-current)
- xviii. accruals and deferred income (current and non-current)
- xix. other tax liabilities (current and non-current)
- xx. other current accounts payable
- xxi. provisions (short-term and long-term)
- xxii. other liabilities (short-term and long-term)

Net assets/liabilities

- xxiii. net assets/liabilities

Equity

- xxiv. share/fund capital
- xxv. revaluation reserve
- xxvi. other reserves
- xxvi. retained earnings

Winst- en verliesrekening

Revenue

- i. gate receipts
- ii. sponsorship and advertising
- iii. broadcasting rights
- iv. commercial activities
- v. UEFA solidarity and prize money
- vi. Grants/subsidies from national football body or government
- vii. other operating income
- viii. total revenue (sum of items i to vii)

Expenses

- ix. cost of sales/materials
- x. employee benefits expenses (players and other employees)
- xi. depreciation and impairment of tangible assets
- xii. amortisation and impairment of other intangible assets (excluding player registrations)
- xiii. other operating expenses
- xiv. total operating expenses (sum of items ix to xiii)

Player registrations

- xv. amortisation of player registrations and impairment of player registrations
- xvi. profit/loss on disposal of player registrations
- xvii. other transfer income/expenses
- xviii. total net result of accounting for player registrations (sum of items xv and xviii)

Non-operating items

- xix. profit/loss on disposal of tangible or intangible assets
- xx. finance income and expense
- xxi. Other non-operating income/expense
- xxii. tax income/expense
- xxiii. net result (sum of items viii, xiv, xviii and xix to xxii).

KasstroomoverzichtCash flow from operating activities

- i. Net cash inflow/outflow from operating activities

Cash flows from investing activities

- ii. Cash inflow/outflows from acquisition/disposal of player registrations
- iii. Cash inflow/outflows from acquisition/disposal of tangible or intangible assets
- iv. Other cash inflow/outflows from investing activities

Cash flows from financing activities

- v. Cash inflow/outflows from borrowings – shareholders and related party
- vi. Cash inflow/outflows from borrowings – financial institutions
- vii. Cash inflow from increase of capital/equity
- viii. Cash outflows from dividends paid to owners/shareholders
- ix. Other cash inflow/outflows from financing activities

Other cash flows

Appendix 3: Voorbeeld onderwerpen bestuursverslag

Hieronder staan onderwerpen die door de licentiehouders in het bestuursverslag behandeld zouden kunnen worden in aanvulling op hetgeen is vereist volgens RJ:

Strategie en beleid

De licentiehouders geeft aan wat op sportief, operationeel en financieel terrein wordt beoogd (strategie). Tevens hoe de licentiehouders deze doelstellingen verwacht te kunnen bereiken (beleid). Tevens kan worden aangegeven hoe de organisatie is vormgegeven waaronder de governance-structuur.

Voetbaltechnische zaken

De licentiehouders doet verslag van de sportieve resultaten van het afgelopen seizoen in de verschillende competities. Ook kunnen de gevolgen van deze sportieve resultaten worden beschreven, bijvoorbeeld de gevolgen voor de financiële resultaten. Tevens zal de licentiehouders ingaan op de spelersgroep en meer specifiek de mutaties daarin (transfers, contractverleningen etc.).

Commerciële zaken

De licentiehouders bespreekt de commerciële activiteiten waarbij bijvoorbeeld aandacht wordt geschonken aan de (hoofd)sponsors en de verschillende evenementen en acties die zijn gepasseerd.

Financiële zaken

Het bestuursverslag moet een getrouw beeld geven van a) de ontwikkeling gedurende het seizoen, b) de gerealiseerde resultaten en c) de financiële positie van de licentiehouders op balansdatum. Een indicatie van de toekomstige ontwikkeling moet worden gegeven, waarbij ten aanzien van de prognoses voorzichtigheid moet worden betracht. Speciale aandacht moet worden geschonken aan belangrijke gebeurtenissen die zich na balansdatum hebben voorgedaan.

In de bespreking van de ontwikkeling gedurende het seizoen gaat het vooral om de lijn waarin de omzet, kosten, liquiditeit en/of werkkapitaal en solvabiliteit zich bewegen. De omzet en kosten dienen daarbij naar voor de licentiehouders relevante deelgebieden te worden gesplitst.

De gerealiseerde resultaten zullen afgezet moeten worden tegen de begroting en/of cijfers van het vorig seizoen. In ieder geval moet worden aangegeven in hoeverre de verwachtingen zijn uitgekomen.

Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum zijn bijvoorbeeld gerealiseerde transfers.

Risico's en onzekerheden

In het schetsen van het toekomstperspectief moet voldoende aandacht worden geschonken aan de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee de licentiehouders wordt geconfronteerd. Hierbij kan worden gedacht aan onderstaande risico's en/of onzekerheden.

1. Sportieve scenario's
2. Risico van discontinuïteit;
3. Financiële risico's, zoals
 - a. Onzekerheden in de mogelijkheden om (nieuwe) financiering aan te trekken;
 - b. Afhankelijkheid van één bepaalde geldschieter en/of sponsor;
 - c. Afhankelijkheid van een onzekere transactie in de toekomst (bijv.: verkoop stadion).

4. Operationele risico's, zoals:

- a. Kwaliteit van de administratieve organisatie en interne beheersing;
- b. Onderbezetting, verloop en/of kwaliteit van personeel;
- c. Vandalisme en geweld.

5. Overige risico's, die directe invloed hebben op de organisatie en/of de bedrijfsprocessen.

Tevens dient te worden toegelicht op welke wijze de belangrijkste mogelijke risico's door de licentiehouder ondervangen kunnen worden.

Appendix 4: Verslaggeving specifieke kosten en opbrengsten en toerekening aan periodes

Onderstaand worden de richtlijnen ten aanzien van verslaggeving van specifieke kosten en opbrengsten alsmede de toerekening hiervan uiteengezet. Hierbij gaat het met name om a) bedragen die zijn ontvangen of betaald voor het volledige voetbalseizoen en b) de voorwaardelijke posten die afhankelijk zijn van de (sportieve) prestaties die op dat moment nog onzeker zijn. Voor zover een andere wijze van toerekenen dan hieronder aangegeven niet leidt tot materiële verschillen of indien een afwijking op inhoudelijke gronden is te beargumenteren, kan deze wijze van toerekenen ook worden toegepast.

Omzet

Opbrengsten worden verantwoord in de halfjaarcijfers gelijk aan de wijze waarop het resultaat tot stand komt bij de jaarcijfers. Dat wil zeggen dat bij gelijke omstandigheden dezelfde systematiek wordt gevolgd.

Wedstrijdbaten

Opbrengsten uit de losse verkoop van wedstrijdkaarten worden verantwoord op het moment dat de gelden verdiend zijn door het spelen van de desbetreffende wedstrijden. Opbrengsten uit de verkoop van seizoenkaarten worden naar rato van het aantal gespeelde wedstrijden verantwoord.

Sponsoring

Opbrengsten uit (meer)jaarlijkse sponsor- en reclameovereenkomsten worden proportioneel over de looptijd en het seizoen verantwoord. Opbrengsten uit (meer)jaarlijkse sponsor- en reclameovereenkomsten die afhankelijk zijn van het voldoen aan bepaalde prestatieverplichtingen door de licentiehouder worden verantwoord op het moment dat de licentiehouder aan deze prestatieverplichtingen heeft voldaan. 'Non-cash'-items als onderdeel van opbrengsten uit (meer)jaarlijkse sponsor- en reclameovereenkomsten dienen gewaardeerd te worden tegen reële waarde.

Mediarechten

Opbrengsten uit (niet-collectieve) mediaovereenkomsten worden verantwoord naar rato van de in het contract vervulde prestaties. Bijvoorbeeld indien mediarechten voor 34 wedstrijden zijn verkocht en op 31 december heeft een licentiehouder 20 wedstrijden gespeeld, dan wordt 20/34^e deel van de totale opbrengst verantwoord. Opbrengsten uit (niet-collectieve) mediaovereenkomsten die afhankelijk zijn van het voldoen aan bepaalde prestatieverplichtingen door de licentiehouder worden verantwoord op het moment dat de licentiehouder aan deze prestatieverplichtingen heeft voldaan.

Prijzengeld

Op (sportieve) prestaties gebaseerde bonussen wordt niet geanticipeerd. Indien prestaties reeds zijn geleverd kan de (toekomstig te ontvangen) vergoeding wel als gerealiseerd worden beschouwd en verantwoord.

De gelden die vanuit UEFA worden ontvangen in verband met de UEFA clubcompetities bestaan uit diverse componenten. Premies die worden ontvangen bij een overwinning of gelijkspel worden per wedstrijd verantwoord. Bij de zogenaamde 'starting fee' en 'value pillar' mag worden verondersteld dat die (geheel) gerealiseerd worden bij het spelen van de eerste wedstrijd in de betreffende UEFA clubcompetitie waardoor de opbrengst op 31 december kan worden verantwoord. De zogenaamde 'league ranking bonus' is pas bekend na het spelen van alle (8) wedstrijden in de 'league phase' en dus pas na 31 december. De inschatting van de uiteindelijke plek op de ranglijst na het spelen van het aantal wedstrijden (6) voorafgaand aan 31 december is dusdanig lastig, dat de gehele 'league ranking bonus' na 31 december verantwoord wordt.

Subsidies & giften

Giften zijn onvoorwaardelijke toezeggingen die verantwoord dienen te worden op het moment dat ze ontvangen worden.

Subsidies mogen niet eerder verantwoord worden tot het moment dat redelijke mate van zekerheid is verkregen dat de licentiehouders aan de gestelde voorwaarden ten aanzien van de subsidie voldoet. De opbrengsten uit subsidies dienen in dezelfde periode verantwoord te worden als de gemaakte kosten in relatie tot deze subsidies. Ditzelfde geldt voor subsidies in relatie tot af te schrijven activa. Subsidies die dienen als compensatie voor reeds gemaakte kosten of verliezen of met het oog op het geven van onmiddellijke financiële ondersteuning zonder toekomstige gerelateerde kosten, dienen in de winst- en verliesrekening verantwoord te worden op het moment de subsidie invorderbaar is.

Overige baten

Opbrengsten die zijn gerelateerd aan specifieke evenementen of wedstrijden worden verantwoord op het moment dat deze plaatsvinden.

Kosten

Kosten die niet gelijkmatig gedurende het seizoen worden gemaakt terwijl deze wel op meerdere periodes betrekking zullen in de halfjaarcijfers als 'nog te betalen' of 'vooruitbetaalde' kosten worden opgenomen. Dit voor zover bij gelijke omstandigheden bij het opstellen van de jaarrekening dezelfde systematiek zou zijn gevolgd.

Personeelskosten

Basissalarissen en reeds toegezegde onvoorwaardelijke bonussen worden gelijkmatig over het seizoen verdeeld (voor zover niet reeds als zodanig uitgekeerd).

Iedere vorm van vergoeding van een licentiehouders aan een werknemers in ruil voor verrichte diensten, bijvoorbeeld prestatiebonussen en incentives, tekengelden, loyaliteitsbonussen, dient als personeelskosten te worden verantwoord. Kosten ten aanzien van onvoorwaardelijke bonussen en incentives aan een werknemers (zonder prestatieverplichtingen) moeten worden verantwoord op het moment dat deze worden overeengekomen. Kosten ten aanzien van bonussen en incentives aan een werknemers die afhankelijk zijn van (een) bepaalde voorwaarde(n) waaraan de speler en/of licentiehouders in de toekomst dient te voldoen, bijvoorbeeld de deelname van een speler aan wedstrijden of de prestatie van de licentiehouders in een competitie, dienen verantwoord te worden op het moment dat aan de voorwaarden is voldaan of wanneer het zeer waarschijnlijk is dat aan de voorwaarden zal worden voldaan. Voorwaardelijke bonussen en incentives aan spelers die worden overeengekomen bij het aangaan of verlengen van een arbeidscontract dienen systematisch te worden verantwoord over de periode waarop deze voorwaarden betrekking hebben. Een licentiehouders dient beëindigingsvergoedingen voor werknemers geheel te verantwoorden op het moment dat het aanbod hiervan onherroepelijk wordt.

Hand- en tekengelden van spelers (voor zover *niet* geactiveerd als 'vergoedingssom') worden verantwoord naar rato van de duur van het spelerscontract. Voor zover hand- en tekengelden jaarlijks vooruitbetaald worden, dan zal in de halfjaarcijfers een vooruitbetaling worden opgenomen.

Appendix 5: Voorbeeld toelichting jaarstukken

volgt

Appendix 6: Voorbeeld toelichting begroting

volgt

Appendix 7: Voorbeeld toelichting prognose

volgt

Appendix 8: Voorbeeld toelichting halfjaarcijfers

volgt

Appendix 9: Handleiding rubricering KNVB modelstaten

volgt

Koninklijke Nederlandse Voetbalbond
Woudenbergseweg 56-58 3707 HX Zeist
Postbus 515 3700 AM Zeist

Email: licentiezaken@knvb.nl